

บทที่ ๔

แนวทางการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธ จังหวัดอุบลราชธานี

ในรายละเอียดของบทนี้ผู้วิจัย จะศึกษารายละเอียดแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับ บริบทของคุ้มวัด แนวทางการอนุรักษ์ของคุ้มวัด ปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์ในการอนุรักษ์ของแต่ละคุ้มวัด บทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ของภาครัฐ และภาคเอกชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และสรุปผลการวิจัย ซึ่งจะได้นำเสนอโดยละเอียดเป็นลำดับต่อไป

๔.๑ บริบทของวัด

ในส่วนของบริบทของคุ้มวัดนี้ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดประวัติความเป็นมาของแต่ละคุ้มวัด สิ่งศักดิ์สิทธิ์สำคัญประจำแต่ละคุ้มวัด สภาพแวดล้อมของแต่ละคุ้มวัด จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ วัด เพื่อที่จะแสดงให้เห็นภาพของแต่ละวัดในเบื้องต้นชัดเจนยิ่งขึ้น

๔.๑.๑ บริบทวัดมหานาราม

วัดมหานาราม ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ อ.เมืองอุบล แต่ชาวบ้านนิยมเรียกกันโดยทั่วไปว่า "วัดป่าใหญ่" เป็นวัดเก่าแก่ และถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดอุบลราชธานี มีมูลเหตุการสร้าง คือ เมื่อพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำผง) เจ้าเมืองอุบลราชธานีคนแรก ได้ก่อสร้างเมืองอุบลราชธานี บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้ก่อสร้างวัดขึ้นที่ริมฝั่งแม่น้ำมูลนั่นเอง ตั้งชื่อว่า "วัดหลวง" เพื่อให้เป็นสถานที่ทำบุญบำเพ็ญกุศลแก่ประชาชนทั่วไป วัดนี้จึงนับได้ว่าเป็นวัดแรกของเมืองอุบลราชธานี ภายหลังก่อสร้างวัดหลวงเสร็จแล้ว ได้นิมนต์พระธรรมโชติวงศา ซึ่งเป็นพระมหาเถระ และพระภิกษุสามเณรมาอยู่จำพรรษา เพื่อสนองศรัทธาของประชาชน

แต่เมื่อพระมหาเถระได้เข้ามาอยู่จำพรรษาแล้วเห็นว่า วัดนี้เป็นวัดบ้าน หรือ "ฝ่ายคามวาสี" ตั้งอยู่กลางใจเมือง ไม่เหมาะแก่การปฏิบัติสมณธรรมวิปัสสนากรรมฐาน จึงได้แสวงหาสถานที่ปฏิบัติธรรมเจริญวิปัสสนากรรมฐานใหม่ โดยพิจารณาเห็นว่า "ป่าดงอู่มิ่ง" ห่างจากวัดหลวงไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๐๐ เส้น มีหนองน้ำ ชื่อว่า หนองสะพัง เป็นสถานที่อันสงบวิเวก เหมาะแก่การตั้งเป็นสำนักสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐาน หรือ "ฝ่ายอรัญญวาสี" จึงได้ก่อตั้งขึ้นเป็นสำนักสงฆ์ชื่อว่า "วัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์" เพื่อให้คู่กับวัดหลวง ซึ่งก่อตั้งขึ้นก่อนแล้วนั้น แต่ก็ยังไม่ทันได้ตั้งเป็นวัดให้เรียบร้อยสมบูรณ์ เจ้าเมือง คือ พระปฐมวราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำผง) ก็ได้ถึงแก่อนิจกรรมลงเสียก่อน (พ.ศ.๒๓๓๘)

ต่อมาสมัยเจ้าเมืองคนที่ ๒ คือ พระพรหมวราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิดพรหม) ได้มาก่อสร้างวิหารอาฮาม ในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ นี้ เมื่อ พ.ศ.๒๓๔๘ หลังจากนั้น อีก ๒ ปี (พ.ศ. ๒๓๕๐) ได้ยกฐานะเป็นวัด และให้ถือเป็นวัดประจำเจ้าเมืองคนที่สองด้วย ให้ชื่อว่า วัดป่าหลวงมณีโชติ แต่ชาวบ้านเรียกว่า วัดหนองตะพัง หรือ หนองสระพัง ตามชื่อหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียง (มีหลักฐานการสร้างวัดอยู่ที่ ศิลาลาจารึก ซึ่งตั้งอยู่ด้านหลัง ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ระบุปีที่สร้างวัดนี้ ตรงกับ

พ.ศ.๒๓๕๐) โดยมีพระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศา เป็นเจ้าอาวาสรูปแรก และเป็นผู้สร้างพระพุทธรูป "พระอินทร์แปลง" หรือ พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น วัดมหาวน หรือ วัดป่าใหญ่ และได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้ง ตามสมัยนิยมเรียกว่า "วัดมหาวนาราม" แต่ความหมายของวัด ก็ยังคงเป็นเช่นเดิม คือ แปลว่า ป่าใหญ่ นั่นเอง

ปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัดนี้คือ พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ก่ออิฐถือปูน พร้อมกับลงรักปิดทอง ลักษณะศิลปะแบบลาว ขนาดหน้าตักกว้างประมาณ ๓ เมตร สูงจากเรือนแท่นถึงเปลวพระโมลี ๕ เมตร ถือว่าเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตามตำนาน มีเรื่องเล่าขานต่อกันมาว่า มีอยู่ด้วยกัน ๓ องค์ องค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ที่วัดอินทร์แปลงมหาวิหาร นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว มีอายุประมาณ พันกว่าปี อีกองค์หนึ่งประดิษฐานอยู่ที่วัดอินทร์แปลง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีอายุพันกว่าปีเช่นเดียวกัน องค์สุดท้าย คือ พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ประดิษฐานอยู่ที่วัดมหาวนาราม อำเภอเมือง อุบลราชธานี มีอายุประมาณสองร้อยกว่าปี ในวันเพ็ญเดือน ๕ (ประมาณเดือนเมษายน) ของทุกปี จะมีการทำบุญตักบาตร เทศน์มหาชาติชาดก และสงฆ์น้ำปิดทองพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ซึ่งถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีมาจนทุกวันนี้

ตามศิลาจารึกได้กล่าวไว้ว่าสร้างเมื่อจุลศักราชได้ ๑๕๕ ตัว (พ.ศ.๒๓๓๕) ปีวอก เจ้าพระพรหมวรราชสุริยวงค์ เจ้าเมืองอุบลราชธานี คนที่ ๒ ขึ้นเสวย เมืองอุบลได้ ๑๕ ปี จุลศักราชได้ ๑๖๗ ตัว (พ.ศ.๒๓๔๘) ปีระกา จึงได้มาสร้างวิหารอารามในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ เพื่อให้เป็นที่บำเพ็ญแก่พระพุทธรูป จุลศักราชได้ ๑๖๙ ตัว (พ.ศ. ๒๓๕๐) ปีเถาะ พระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศา เจ้าอาวาสรูปแรก จึงได้พาลูกศิษย์และศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย สร้างพระพุทธรูป “พระอินทร์แปลง” และได้นำเอาดินทรายเข้าวัด เสร็จเมื่อเดือนเมษายน วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ วันอาทิตย์ ช่วงเวลาบ่าย ๓ โมง ในนักขัตฤกษ์ ๑๒ ราศีกันย์...ฯ

พระวิหารที่ประดิษฐานพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ท่านพระครูวิจิตรธรรมภาณี (พวง ธมฺมทีโป) เจ้าอาวาสวัดมณีวนาราม (ป่าน้อย) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ ย้ายจากการเป็นเจ้าคณะแขวงอำเภอวารินชำราบ มาเป็นเจ้าคณะแขวงอำเภอเมืองอุบล และพระครูนวกกรรมโกวิท เจ้าอาวาสวัดมหาวนาราม องค์ที่ ๘ ท่านทั้ง ๒ ก็ได้นำศิษยานุศิษย์และชาวบ้านมาสร้างและมาซ่อมแซมพระวิหาร ซึ่งมีความยาว ๒๔.๔๑ เมตร กว้าง ๑๔.๔๑ เมตร มีข้อฟ้า ไบระกา หางหงส์ หลังคามุงกระดานไม้แข็ง และมีผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาค คือ แม่สุก โกศลวัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท หลวงวัฒนวิตรวิบูลย์ (นาคโกศลวัฒน์) พร้อมด้วยนางอึ้งผู้ภรรยา และคณาญาติร่วมบริจาค ๑,๐๐๐ บาท

สมัยพระครูนวกกรรมโกวิท อดีตเจ้าอาวาสวัดมหาวนาราม องค์ที่ ๘ เป็นผู้มีบทบาทเป็นอย่างมากที่ทำให้วัดแห่งนี้เจริญรุ่งเรืองในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านวิทยาการการศึกษา การก่อสร้าง แพทย์แผนโบราณแม้แต่การสวดมนต์พระคาถาต่างๆ ดังจะเห็นได้จากการสวดมนต์ไชยน้อยไชยใหญ่ ซึ่งเป็นการสวดพิเศษในพิธีการและในงานต่างๆ

วัดมหาวนารามในทุกวันนี้ ถือได้ว่าเป็นแหล่งวิชาการการศึกษาทุกระดับชั้น นักรรรมบาลี พระอภิธรรม ตัวยธรรมบาลาน อบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน เผยแผ่ศีลธรรม ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนา วัดอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ตลอดจนจนถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตอุบลราชธานี เปิดสอนระดับปริญญาตรี ซึ่งมีพระเทพกิตติมุนีเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี เจ้าอาวาสวัดมหานาราม องค์ที่ ๙ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนามาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันนี้^๑

สรุปวัดมหานารามเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๓๔๘ เป็นสถานที่ประดิษฐานพระเจ้าใหญ่อินแปลง ชาวจังหวัดอุบลราชธานีถือเป็นศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางการศึกษาของคณะสงฆ์ในจังหวัด จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดมหานารามในแต่ละวันจะมีประชาชนมากราบไหว้พระเจ้าใหญ่อินแปลงจำนวนมาก เกิดเศรษฐกิจชุมชนในบริเวณวัด

๔.๑.๒ บริบทวัดบูรพา

วัดบูรพาราม ตั้งอยู่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จ.อุบลราชธานี แต่เดิมที่ตั้งของวัดบูรพานั้น เป็นหมู่บ้านแสนตอ หมู่ที่ ๖ ตำบลปทุม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๕ ทางเทศบาลได้ขยายเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี วัดบูรพาจึงอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี

ตามประวัติวัดบูรพา ไม่มีท่านผู้ใดเขียนไว้ชัดเจน จึงได้อาศัยแต่คำบอกเล่าของคนเฒ่าคนแก่เท่านั้น ซึ่งท่านก็เล่าว่า แต่เดิมนั้นที่ดินตรงนี้เป็นป่าไม้โสมงแสง (ภาษาอีสาน) ซึ่งหมายถึงป่าโปร่ง เป็นที่อยู่ของสัตว์หลายชนิด ผู้คนไม่ค่อยเข้าไป จึงเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม หลวงปู่ทาสี หลวงปู่เสาร์ ได้ไปปฏิบัติธรรม ขณะนั้นเป็นเพียงสำนักสงฆ์

ครั้นต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ทราบข่าว จึงได้เดินทางมาจาก วัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ และปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดบูรพา และเมื่อเจ้ากรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ได้บริจาคทรัพย์ และที่ดินให้สร้างวัดบูรพา จึงเป็นต้นกำเนิดสายวิปัสสนากรรมฐาน พระเกจิอาจารย์ต่างๆ ทั่วประเทศได้มาปฏิบัติธรรมที่วัดแห่งนี้

สิ่งก่อสร้างที่สำคัญของวัดบูรพา

ศาลาการเปรียญ หลังเดิมนั้น สร้างขึ้นใน พ.ศ.๒๔๕๘ ซึ่งแต่เดิมนั้น บริเวณที่สร้างศาลาการเปรียญนี้ ได้เคยเป็นสถานที่สร้างเมรุ เผาศพหลวงปู่เสาร์ ซึ่งเมื่อเผาศพเสร็จแล้ว จึงได้สร้างศาลาการเปรียญขึ้นแทน แต่ต่อมาได้เกิดไฟไหม้ หลวงพ่อพระครูอมรสิทธิ จึงได้สร้างวิหารหลังใหญ่ขึ้น (ปัจจุบันยังก่อสร้างไม่เสร็จ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะนำรูปเหมือนของหลวงปู่ ทั้ง ๕ คือ พระอาจารย์สีทา ชัยเสน,พระอาจารย์เสาร์ กันตสีโล,พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต,พระญาณวิศิษย์ลึงห์ ชันตญาณโม และพระสิทธิธรรมรังษีคัมภีร์เมธาจารย์(สี ธัมมธโร)

หอไตรวัดบูรพา เป็นหอพัก คือสร้างอยู่บนพื้นดินอาคารเรือนไม้ สองหลังเคียงกัน แต่ละหลังเป็นเรือนแบบ ๓ ห้อง เสากลมยกพื้นสูงมีชานเชื่อมอาคารทั้งสอง (ปัจจุบันชานได้หักพังลงมาหมดแล้ว) อาคารหลังทางทิศใต้ฝีมือปราณีตมาก ฝาแบบกำงปลา ไม้พริ้งแกะสลักลวดลายกระจังกลีบ บัวรอบอาคาร และไม้ลายเท้าสิงห์รองรับกรอบหน้าต่าง หลังคาทรงจั่วมุงแป้นไม้ หน้าบันกรุไม้รูปพระอาทิตย์ เิงขายมีไม้ฉลุลายโดยรอบ ไม่ปรากฏว่าบันลนมมีลักษณะอย่างใด เนื่องจากอาคารหอไตรทั้ง 2 หลังชำรุดทรุดโทรมมาก แต่ยังมองเห็นลักษณะโครงสร้างได้อย่างชัดเจน อาคารหลังทางทิศเหนือ ฝีมือการก่อสร้างหยาบกว่าทิศใต้ โดยเฉพาะลายฉลุและการตกแต่งกรอบหน้าต่าง^๒

^๑ วัดมหานาราม. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://guideubon.com/news/view.php?t=18&s_id=21&d_id=7 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

^๒ วัดบูรพา. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.thai-tour.com/thai-tour/northeast/ubon/data/place/pic_wat-buraparam.htm [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

สรูปวัดบูรพา เป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๕๘ เป็นสถานที่กำเนิดพระอาจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน ในสมัยก่อนพระเกจิอาจารย์ต่างๆ ทั่วประเทศได้มาปฏิบัติธรรมที่วัดแห่งนี้ มีหอไตร หอกลองเก่าแก่ จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดวัดบูรพาในแต่ละวันจะมีประชาชนมากราบไหว้รูปหล่อ ๕ บูรพาจารย์พอสมควร บรรยากาศในวัดร่มรื่น

๔.๑.๓ บริบทวัดสุทัศนาราม

วัดสุทัศนาราม ตั้งอยู่ที่ถนนพโลธรฤทธิ์ ติดกับศาลแขวงอุบลราชธานีมีชื่อเดิมว่าวัดสุทัศน์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๖ โดยราชบุตรส่วย พร้อมด้วยญาติร่วมกันสร้าง จากนั้นราชบุตรส่วยได้ไปทำศึกสงครามเมืองญวนที่เขมรโดยเป็นนายกองใหญ่ สร้างทาง เมื่อครั้งเสร็จศึกสงคราม ได้เข้ากรุงเทพฯ พร้อมกับท่านพระยาบดินทร์เดชา จากนั้นราชบุตรส่วย ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองอุบลราชธานี แต่ยังไม่ได้นั่งเมืองเพื่อวาระการที่เมืองอุบลราชธานี ท่านก็ได้ถึงแก่อสัญกรรมที่กรุงเทพฯ ด้วยโรคหิวขาด และได้นำอัฐิของท่านมาบรรจุไว้ที่เจดีย์ ณ วัดสุทัศน์แห่งนี้

นอกจากมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจแล้ว วัดยังมีจุดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อีกมากมาย เช่น อุโบสถที่มีความสวยงาม มีศิลปะผสมผสานระหว่างไทยกับยุโรป ภายในอุโบสถมีพระประธานพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์คือพระมิ่งเมือง วัดสุทัศนารามได้ร่วมกิจกรรมส่งต้นเทียนประเภทแกะสลักเพื่ออนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมของเมืองอุบลราชธานีทุกปี ซึ่งการประดิษฐ์ต้นเทียนของวัดสุทัศนารามนั้น เจ้าอาวาสวัดสุทัศนาราม (พระครูสุทัศนโบล) เป็นผู้อำนวยการในการสร้างต้นเทียนซึ่งก็ได้รับรางวัลชนะเลิศ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และรางวัลต่างๆ มากมาย^๓

สรูปวัดวัดสุทัศนารามเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๙๖ เป็นสถานที่ประดิษฐ์พุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์คือพระมิ่งเมือง มีพระอุโบสถที่สวยงามมีศิลปะผสมผสานระหว่างไทยกับยุโรป จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดสุทัศนารามในแต่ละวันจะมีประชาชนมากราบไหว้พระมิ่งเมืองพอสมควร

๔.๑.๔ บริบทคุ้มวัดพระธาตุหนองบัว

วัดพระธาตุหนองบัว ตั้งอยู่ถนนธรรมวิถี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ด้วยศรัทธาแรงกล้าของพุทธศาสนิกชนอุบลราชธานี มีความประสงค์จะสร้างวัดให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ในวาระมงคลกึ่งพุทธกาลพุทธศตวรรษ ๒๕๐๐ (พ.ศ. ๒๕๐๐) และได้ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ภายในบริเวณวัดมีพระบรมธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ เป็นแบบจำลองมาจากพระเจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ สำหรับชุมชนวัดพระธาตุหนองบัวในยุคแรก มีนายวิเชียร ภาติ เป็นช่างทำต้นเทียน (ประเภทแกะสลัก) ซึ่งเริ่มเรียนรู้การทำต้นเทียนมาตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี มีผลงานการทำเทียนพรรษามา ๒๗ ปี ได้รับรางวัลชนะเลิศรวม ๘ ครั้ง มีความภูมิใจที่ได้เป็นลูกศิษย์ของครู โดยเฉพาะ (อ.อุตสาห์ จันทรวิจิตร) ที่สร้างชีวิตให้กับทีมงานจนกลายมาเป็นช่างทำเทียนพรรษา และช่างศิลปะชื่อดังของจังหวัดอุบลราชธานี^๔

สรูปวัดวัดพระธาตุหนองบัวเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นสถานที่ประดิษฐ์ฐานพระบรมสารีริกธาตุ เจดีย์ภายนอกเป็นแบบจำลองมาจากพระเจดีย์พุทธคยา ชาวจังหวัด

^๓ วัดสุทัศนาราม. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=11&d_id=11 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

^๔ วัดพระธาตุหนองบัว. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://guideubon.com/news/view.php?t=27&s_id=11&d_id=11 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

อุบลราชธานี ถือเป็นสถานที่กราบไหว้พระธาตุใหญ่ที่สุดในจังหวัด จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดมหาวิทย์พระธาตุหนองบัวในแต่ละวันจะมีประชาชนมากราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุเป็นจำนวนมาก เกิดเศรษฐกิจชุมชนในบริเวณวัด

๔.๑.๕ บริบทวัดทุ่งศรีเมือง

สถานที่ตั้งวัดทุ่งศรีเมือง ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของทุ่งศรีเมือง ถนนหลวง หลังโรงเรียนอนุบาลอุบลฯ วัดทุ่งศรีเมืองสร้างเมื่อ ปี พ.ศ.๒๓๕๖ โดยท่านเจ้าคุณพระอริยวงศาจารย์ญาณวิมลอุบลคณาภิบาลสังฆปาโมกข์ โดยท่านเห็นสถานที่ร่มสงบ เหมาะแก่การนั่งเจริญสมณธรรม ท่านจึงได้สร้างวัดและมาจำพรรษาอยู่ที่วัดทุ่งศรีเมือง

ภายในวัดทุ่งศรีเมืองสิ่งที่น่าสนใจอื่นๆ ภายในบริเวณชุมชนวัดทุ่งศรีเมืองเป็นวัดเก่าแก่ มีโบราณสถานมีคุณค่ามากมายเช่น หอพระพุทธรูป เป็นศิลปะผสมระหว่างกรุงรัตนโกสินทร์ และกรุงเวียงจันทน์ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปจำลอง พระพุทธรูปองค์เงิน และภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เก่าแก่ หอไตรปิฎก เป็นศิลปะผสมระหว่างไทย-ลาว-พม่า สร้างด้วยไม้ตั้งอยู่กลางหนองน้ำ เป็นที่เก็บคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ปัจจุบันกรมศิลปากรได้จดทะเบียนเป็นโบราณสถานแล้วกิจกรรมในวัดทุ่งศรีเมือง^๕

สรุปวัดวัดทุ่งศรีเมืองเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๓๕๖ เป็นสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปจำลอง พระพุทธรูปองค์เงิน เป็นต้น มีโรงเรียนสายสามัญของคณะสงฆ์ พระภิกษุสามเณรประจำวัดเยอะพอสสมควร วัดทุ่งศรีเมืองในแต่ละวันจะมีประชาชนมาเที่ยวชมวัดพอสสมควร

๔.๑.๖ บริบทวัดมณีวนาราม

วัดมณีวนาราม (วัดป่าน้อย) ตั้งอยู่ถนนหลวง อยู่ระหว่างวัดมหาวนารามกับวัดทุ่งศรีเมือง สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๓๓๒ ผู้สร้างคือ อุปฮาดคำ ไอรสพระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผาง) และมีพระคู่บ้านคู่เมืองคู่อุบลราชธานีอีกองค์หนึ่งนั่นคือ พระแก้วโกเมน เป็นพระบูชาปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๔ นิ้ว สูงประมาณ ๕ นิ้ว สันนิษฐานว่า พระแก้วโกเมน องค์นี้ได้อุบัติขึ้นมาพร้อมกับพระแก้วบุษราคัม ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ วัดศรีอุบลรัตนาราม พระแก้วโกเมน เป็นพระพุทธรูปอัญมณีในตระกูล นพรัตนชาติ คือ แก้วเก่าประการ อันได้แก่ สีขาวผ่องเพชรดี ทับทิมสีมณีแดง เขียวใสแสงมรกตเหลือใสสดบุษราคัม แดงแก่กำโกเมนเอก สิมวัดมณีวนารามหรือวัดป่าน้อย เป็นสถาปัตยกรรมอีสานผสมช่างเมืองหลวง คล้ายคลึงกับหอไตรวัดทุ่งศรีเมือง คือ ส่วนล่างเป็นแบบพื้นบ้าน ส่วนบนเป็นแบบเมืองหลวง

พระแก้วโกเมน ณ วัดมณีวนารามหรือวัดป่าน้อย สีมอกเมฆนิลภาพ มุกดาหารหมอกมัว แดงสลับเพทาย ส่องวาลไพฑูรย์ คณะกรรมการวัดมณีวนาราม ได้อัญเชิญพระแก้วโกเมน ลงมาประดิษฐานให้ พุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้บูชาและสรงน้ำ ในเทศกาลวันวิสาขบูชา เพื่อเป็นสิริมงคลทุกปี พระแก้วโกเมนเป็น พระบูชาปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๔ นิ้ว สูง ประมาณ ๕ นิ้ว สันนิษฐานกันว่าอุบัติขึ้นมาพร้อมกับพระแก้วบุษราคัม ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ วัดศรีอุบลรัตนาราม พระ

^๕ วัดทุ่งศรีเมือง. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.tatubon.org/9chumchon/chumchon_thungsrinuang.html [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

แก้วโกเมนเป็นพระพุทธรูปอัญมณี ตระกูล นพรัตนชาติ แก้วเก่าประการอันได้แก่ สีขาวผ่องเพชรดี ทับทิมสีมณีแดง เขียวใสแสงมรกตเหลือใสสดบุษราคัม แดงแก่กำโกเมนเอก สีหมอกเมฆนิลภาพ มุกดาหารหมอกมัว แดงสลัวเพทาย สว่างลาไฟทुरย์

เมื่อสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ไทยมีสงครามกับเวียงจันทน์ ผู้รักษาการบ้านเมือง และทนายทนายิกา ได้พากันนำ พระแก้วโกเมนมาประดิษฐานไว้ ณ วัดมณีวนาราม ซึ่งเจ้าอาวาสและ คณะกรรมการวัดเก็บรักษาไว้เป็นความลับต่อกันมา การที่นำผอบไม้จันทน์ไปคล่ำ (หรือครอบ) พระ แก้วไว้นั้น ภาษาอีสานเรียกว่า จุ่ม วัดซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระแก้วโกเมนครั้งนั้น จึงเรียกว่า วัดกุดละจุ่ม มาจนปัจจุบัน พระแก้วโกเมน พระพุทธรูปอัญมณีศักดิ์สิทธิ์ของวัดมณีวนารามหรือวัดป่าน้อย ทั้งนี้ เนื่องด้วย พระแก้วโกเมน เป็นพระพุทธรูปที่มีค่าหาได้ยากยิ่งเกรงจะสูญหาย จึงหวยแห่นด้วย ความ ห่วงใย พระเดชพระคุณเจ้าอาวาส วัดมณีวนารามที่ผ่านมามีทุกรูปจึงเก็บรักษา พระแก้วโกเมน ไว้ในตู้ นิรภัยตลอดมา ครั้งเมื่อสิ้นสมัยหลวงปู่พระธรรมเสนานี (กิ่ง มหัทธโน) คณะกรรมการ วัดมณีวนาราม จึงขออนุญาตนำ พระแก้วโกเมน ลงมาประดิษฐานให้พุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้บูชา และสงวนไว้ใน เทศกาลวันวิสาขบูชา เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว และได้ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึง ปัจจุบัน พระแก้วโกเมนแห่งวัดมณีวนารามหรือวัดป่าน้อยถือว่า เป็นพระคู่บ้านคู่เมืองที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์ เรื่องราวต่างๆในอดีตของจังหวัดอุบลราชธานี,วัดมณีวนาราม ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัด หุ่นศรีเมืองหากแวะเที่ยวชม วัดมณีวนาราม แห่งนี้แล้วสามารถแวะเที่ยวชม หอไตรที่วัดหุ่นศรีเมืองซึ่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งของอุบลราชธานี^๖

สรุปวัดวัดมณีวนารามเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๓๒ เป็นสถานที่ประดิษ ฐานพระพระแก้วโกเมน จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดมณีวนารามในแต่ละวันจะมีประชาชนมา กราบไหว้พระแก้วโกเมนพอสมควร

๔.๑.๗ บริบทวัดหลวง

วัดหลวง เป็น วัดแห่งแรกของ เมืองอุบลราชธานี วัดหลวง ตั้งอยู่ที่ถนนพรหมเทพ ริม ฝั่งแม่น้ำมูล ระหว่างท่ากวางตั้งกับท่าจวน (ตลาดใหญ่) มีเนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ 4 ตารางวา เมื่อปี กุณ พ.ศ.๒๓๔๒ พระปฐมวรราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) อพยพมาจากดอนมดแดงมา ตั้งบ้านเมืองใหม่ที่ ดง อุผึ้ง และเห็นว่าที่แห่งนี้เหมาะที่จะสร้างบ้านเมืองใหม่ และ วัดวาอาราม เพื่อเป็นศรีสง่าแก่บ้านเมือง เป็นที่อยู่อาศัยสืบทอดพระพุทธศาสนา จึงให้พระสงฆ์ที่อพยพมาด้วยลงมือก่อสร้าง ให้ช่างที่อพยพมา จากเวียงจันทน์พร้อมด้วยท่าน อุปฮาด ราชบุตร ราชวงศ์ ท่านท้าวเพี้ย กรรมการน้อยใหญ่ร่วมกัน ก่อสร้าง วัดจึงสำเร็จสวยงามสมเจตนาธรรมณ์ มีการสร้างโบสถ์ องค์พระประธาน กุฏิ วิหาร ศาลาการ เปรี๊ญ หอไตร หอกลาง หอโปง หอระฆัง พร้อมบริบูรณ์ทุกอย่าง เป็นสิ่งชาวาสที่สวยงามมาก เมื่อ สร้างเสร็จได้ตั้งนามว่า วัดหลวง ซึ่งถือว่าเป็นวัดแรกของเมืองอุบลราชธานี และถือได้ว่าเป็นวัดประจำ เจ้าเมือง

พระคู่บ้านคู่เมืองภายในวัดหลวงที่สำคัญนั้นคือ พระแก้วไพฑูรย์ แห่งเมืองอุบลราชธานี ศรีวนาลัยประเทศราชนี้ เป็นพระแก้วเกิดจากหินธรรมชาติมีอายุหลายล้านปีมาแล้ว ใครจะเป็นผู้แกะ

^๖ วัดมณีวนาราม. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.lib.ubu.ac.th/ubontravel/showtravel.php?id_travel=15 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

หินเป็นพระพุทธรูปนั้นไม่ทราบ แต่เป็นพระพุทธรูปที่อยู่ในการปกครองของเจ้านายเมืองอุบลมานาน แต่บรรพบุรุษของ พระปฐมราชสุริยวงศ์ (เจ้าคำผง) ได้ถวายเป็นสมบัติของวัดหลวง คู่กับ พระแก้วบุษราคัม เมื่อเจ้านายทางกรุงเทพมหานครมาปกครองเมืองอุบล ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เจ้านายพื้นเมืองอุบลราชธานีเกรงว่าเจ้านายทางกรุงเทพจะบังคับเอา พระแก้วทั้งสององค์ไปเป็นสมบัติของส่วนตัว จึงได้พากันเอาพระแก้วทั้งสององค์แบกออกจากกันไปซ่อนไว้โดยมิดชิด ไม่ยอมแพรงพรายให้คนทั่วไปรู้ ต่อมาเมื่อสร้างวัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) โดยเจ้าอุปฮาดโท บิดาของพระอุบลเดชประชารักษ์ (เสือ ณ อุบล) จึงได้ไปเชิญเอา พระแก้วทั้งสองออกมาจากที่ซ่อน สำหรับพระแก้วบุษราคัมนั้น ได้ถวายแด่พระเดชพระคุณพระเทพธัมม (ม้าว) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดศรีทอง (วัดศรีอุบลรัตนาราม) ส่วนพระแก้วไพฑูรย์นั้น ทายาทของเจ้านายพื้นเมืองอุบลราชธานีเอาไปเก็บรักษาไว้ เพราะเป็นสมบัติอันล้ำค่าของบรรพบุรุษ ต่อมาภายหลังจึงได้นำมาถวายพระครูวิลาสกิจจาทร เจ้าอาวาสวัดหลวง ให้เป็นสมบัติของวัดหลวง ตามเดิม ดังปรากฏอยู่ทุกวันนี้^๗

สรุปวัดหลวงเป็นวัดเก่าแก่ที่สุด จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๔ เป็นสถานที่ประดิษฐานพระแก้วไพฑูรย์ ชาวจังหวัดอุบลราชธานีถือเป็นศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์วัดหลวงในแต่ละวันจะมีประชาชนมากราบไหว้พระแก้วไพฑูรย์พอสมควร เนื่องจากเป็นวัดติดทำน้ำในตอนเย็นจะมีผู้คนมานั่งชมวิวยามเย็นแม่น้ำมูลเป็นประจำ

๔.๑.๘ บริบทวัดพลแพน

ตั้งอยู่ที่ บ้านแสนตอ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัด อุบลราชธานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๖ ไร่ ๒ งาน ๓๒ ตารางวา อาณาเขตทิศเหนือจดที่ดินเอกชน ทิศใต้จดถนนพหลโยธิน ทิศตะวันออกจดที่ดินเอกชน ทิศตะวันตกจดถนนพลแพน อาคารเสนาสนะประกอบด้วยอุโบสถกว้าง ๑๙ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ภูมิสงฆ์จำนวน ๖ หลัง เป็นอาคารไม้ และศาลาบำเพ็ญกุศลจำนวน ๒ หลัง สร้างด้วยไม้ ปูชนียวัตถุมีพระประธาน ๑ องค์ และพระพุทธรูป ๑ องค์

วัดพลแพนก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๓ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เขตวิสุงคามสีมากว้าง ๓๕ เมตร ยาว ๖๕ เมตร การบริหาร และการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนามคือ รูปที่ ๑ พระนา พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๔๙๙ รูปที่ ๒ พระอ่อน อธิญาณ พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๗ รูปที่ ๓ พระพรหมมา พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๒ รูปที่ ๔ พระ ครูสาทรมงคลกิจ พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๓๑ รูปที่ ๕ พระมหาพรหมมา ญาณจารี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นมา^๘

สรุปวัดพลแพนเป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๒๔ มีสิ่งปลูกสร้างในวัดพอสมควร จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดพลแพนในแต่ละวันจะมีประชาชนเข้ามาเยี่ยมชมวัดจำนวนมากเนื่องจากไม่ได้ประดิษฐานศักดิ์สิทธิ์สำคัญ

๔.๑.๙ บริบทวัดปทุมมาลัย

^๗ วัดหลวง. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.southlaostour.com/แหล่งท่องเที่ยว-อุบลราชธานี/วัดหลวง-พระเจ้าใหญ่องค์หลวง.html> [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

^๘ วัดพลแพน. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.lib.ubu.ac.th/ubon_temple/pdf/FTP0053.pdf [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

ตั้งอยู่ที่ ถนนสรรพสิทธิ์ ตำบลใน อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สังกัด คณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๒ งาน ๑๖/๑๐ ตารางวา อาณาเขต ทิศเหนือ จดถนน สุริยาตร์ ทิศใต้ จดถนนสรรพสิทธิ์ ทิศตะวันออก จดถนนสาธารณะ ทิศตะวันตก จด ถนนสาธารณะ อาคารเสนาสนะประกอบด้วยอุโบสถ กว้าง ๑๙ เมตร ยาว ๓๑ เมตร เป็นอาคารทรง ไทย ภูมิสงฆ์ จำนวน ๕ หลัง เป็นอาคารไม้ ๔ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๑ หลัง และศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๖ เมตร ปุชนิยัตถุมิพระพิชิตมารญาณสัพพบรมครูเจ้า (พระเจ้าวิเศษ) และพระพุทธรูปอุบล ธานินทร์ปทุมมालย์พัฒนาศาสนา พระประธานในอุโบสถ

ประวัติวัดปทุมมालย์ ตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๕ เดิมตั้งอยู่ที่โรงเรียนอุบลวิทยาคมมีชื่อว่า วัดหนองยาง ต่อมาได้เกิดไฟไหม้ ภูมิวัดหนองยาง จึงย้ายมาตั้งอยู่ทางทิศเหนือห่างจากที่เดิมประมาณ ๑๐๐ เมตร มีพระปทุมธานี (เหลียม) เป็นประธานในการสร้างวัด และได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัด ปทุม มาลย์ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๔๓ เมตร การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ รูปที่ ๑ พระสิงห์ รูปที่ ๒ พระเงิน รูปที่ ๓ พระศรี รูปที่ ๔ พระครูเสมาธรรมรักขิตมณี รูปที่ ๕ พระขาว รูปที่ ๖ พระ เมธีรัตนโบล รูปที่ ๗ พระครูนวกิจโสภิต พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๓๐ รูปที่ ๘ พระครูปทุม พัฒนการ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๑ เป็นต้นมา^๙

สรุปวัดปทุมมालย์เป็นวัดเก่าแก่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๒๕ เป็นสถานที่ประดิษฐาน ปุชนิยัตถุมิพระพิชิตมารญาณสัพพบรมครูเจ้า (พระเจ้าวิเศษ) และพระพุทธรูปอุบล ธานินทร์ ปทุมมालย์พัฒนาศาสนา จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดปทุมมालย์ในแต่ละวันจะมีประชาชนมาเยี่ยมชม วัดพอสมควร

๔.๑.๑๐ บริบทวัดศรีแสงทอง

ตั้งอยู่ที่ บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ ๕ ตำบลปทุม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัด อุบลราชธานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๖ ไร่ ๓ งาน ๔๘ ตารางวา อาณาเขตทิศ เหนือประมาณ ๓ เส้น ๑๐ วา ๑ คอก จดที่ดินทางสุวรรณี แก้วกลมและนายพงษ์ ทิศใต้ประมาณ ๓ เส้น ๕ วา ๒ คอก จดถนนศรีแสงทอง ทิศตะวันออกประมาณ ๒ เส้น ๓ วา ๑ คอก จดถนนศรีแสง ทองทิศ ตะวันตกประมาณ ๒ เส้น ๓ วา ๑ คอก จดถนนศรีแสงทอง อาคารเสนาสนะประกอบด้วย ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔.๕๐ เมตร ยาว ๒๙.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ภูมิสงฆ์ จำนวน ๖ หลัง เป็น อาคารไม้ ๒ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๔ หลัง ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๑.๕๐ เมตร ยาว ๒๐.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ และศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง

ประวัติวัดศรีแสงทอง ตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๗ โดยมีพระศรี เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ในการ สร้างวัดซึ่งมีนายมาลี นางเหมือน แสงทอง เป็นผู้บริจาคที่ดิน จึงตั้งชื่อวัดเพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคล ดังกล่าว ว่า วัดศรีแสงทอง การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสปัจจุบัน คือ พระอธิการสุพล สุ

^๙ ปทุมมาลย์. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.lib.ubu.ac.th/ubon_temple/pdf/FTP0049.pdf [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

บุญญ์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นมา การศึกษามีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ และศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗^{๑๐}

สรุปวัดศรีแสงทอง จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ มีสิ่งปลูกสร้างในวัดพอสมควร จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ วัดศรีแสงทองกำลังก่อสร้างศาลาการเปรียญหลังใหญ่ ในแต่ละวันจะมีประชาชนเข้ามาเยี่ยมชมวัดจำนวนไม่มากนักเนื่องจากไม่ได้ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์สำคัญ

ในบริบทของแต่ละคุ้มวัดจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน จะสังเกตได้ว่าหากวัดใดประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญที่ชาวอุบลราชธานีนับถือ จะมีประชาชนมากราบไหว้บูชาในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ก่อเกิดรายได้เข้าวัดในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เกิดเศรษฐกิจชุมชนขึ้นในบริเวณวัด ทำให้สถานภาพทางการเงินของวัดอยู่ในระดับที่มั่นคง ตรงกันข้ามหากวัดใดแม้จะประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ในระดับความศรัทธาต่างกัน สถานภาพทางการเงินของวัดจะอยู่ในระดับที่แตกต่างกันลดหย่อนกันลงมา ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมเทียนพรรษาเข้าประกวดของแต่ละคุ้มวัด หากวัดใดมีกำลังมากจะส่งประกวดเทียนพรรษาในประเภทขนาดใหญ่ หากวัดใดกำลังน้อยจะส่งประกวดเทียนพรรษาในประเภทขนาดเล็ก ตามสถานภาพของแต่ละคุ้มวัดซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

๔.๒ แนวทางการอนุรักษ์ของคุ้มวัด

ในส่วนของแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของแต่ละคุ้มวัดนี้ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของแต่ละคุ้มวัด ทั้งคุ้มวัดที่ส่งเข้าประกวด และไม่ได้ส่งเข้าประกวด งบประมาณที่ใช้ในการทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดที่ส่งเข้าประกวดในปัจจุบัน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คุ้มวัด เพื่อที่จะแสดงให้เห็นแนวทางในการอนุรักษ์ของแต่ละคุ้มวัด

๔.๒.๑ คุ้มวัดมหายานาราม

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุ้มวัดมหายานารามนั้นได้มีการจัดทำเทียนพรรษาส่งเข้าประกวดมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และพระพุทธศาสนา ในตอนแรกทางทายาททายิกาเห็นพร้องต้องกันว่า จะทำเทียนพรรษาถวายวัดเพื่อให้ใช้ประโยชน์ในวัด โดยในยุคแรกจะเป็นเทียนพรรษาแบบมัดรวม ที่ทำจากผืนผ้า ต่อมาได้มีการส่งเข้าประกวดตามนโยบายของทางจังหวัดอุบลราชธานีได้รับรางวัลมากมายจนถึงปัจจุบัน และได้มีการอนุรักษ์มาเป็นลำดับ การจัดทำเทียนพรรษาของวัดป่าใหญ่ในยุคปัจจุบันได้จัดทำเทียนเข้าพรรษาส่งเข้าประกวดต้นเทียนพรรษารูปแบบใหญ่ ประเภทติดพิมพ์ และได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดมหายานารามเบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ - ๖๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้จากจากจุดปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด มีภาคเอกชนสนับสนุน เช่น บิ๊กซี โลตัส อุบลวิสด

^{๑๐} วัดศรีแสงทอง. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.lib.ubu.ac.th/ubon_temple/pdf/ftP0088.pdf [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

เป็นต้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้เงินวัดสนับสนุน ส่วนด้านแรงงานนั้นได้มีสถาบันการศึกษาจัดโครงการเยือนชุมชนคนทำเทียน และเปิดโอกาสบุคคลทั่วไปทดลองแกะพิมพ์ ที่ทางช่างทำเทียนได้เทพิมพ์มาแล้ว จะสังเกตได้ว่าในช่วงทำเทียนพรรษา จะมีประชาชนจากทุกทิศทุกทางมาช่วยกันทำทุกวัน รวมทั้งพระภิกษุสามเณรจะประจำอยู่ที่บริเวณจุดทำเทียนพรรษาทุกวัน จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มาลงมือแกะลายพิมพ์ ได้ความว่า ต้องการทำบุญ มาด้วยใจเนื่องจากศรัทธาในองค์พระเจ้าใหญ่อันแปลงไม่ได้รับค่าแรงอะไร แต่หวังว่าอานิสงส์ในการทำเทียนพรรษานั้นจะช่วยให้ชีวิตตนเองดีขึ้น^{๑๑}

๔.๒.๒ คຸ່ມวัดบุรพา

จากการสัมภาษณ์พบว่า คຸ່ມวัดบุรพาได้มีการส่งเทียนเข้าประกวดตั้งแต่แรกเริ่มมีการประกวดเทียนพรรษา โดยจุดประสงค์เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และพระพุทธศาสนา โดยยุคแรกทางทายาทียาได้ทำเทียนโบราณแห่รอบบริเวณที่จัดงานในสมัยก่อนแล้วนำกลับมาถวายวัดสำหรับคຸ່ມวัดบุรพาในยุครุ่งเรืองในการทำเทียนพรรษานั้นมีนายแก้ว อาจหาญ เป็นช่างทำต้นเทียน (ประเภทติดพิมพ์) พร้อมด้วยนายยุทธเกียรติ โกศลวิตร, นายจันทร์ ป้องทอง มีผลงานประสพการณ์เริ่มทำต้นเทียนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๕๐ รวม ๑๕ ครั้ง รางวัลรองชนะเลิศ ๕ ครั้ง รวมทั้งต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ขนาดเล็กในนาม อ.ศรีเมืองใหม่ได้รับรางวัลชนะเลิศติดต่อกัน ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๙) วัดบุรพาได้มีชื่อเสียงในการทำเทียนพรรษามายาวนาน และได้รับรางวัลต่างๆ มากมายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันคຸ່ມวัดบุรพาได้จัดทำเทียนเข้าพรรษาส่งเข้าประกวดต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ ประเภทติดพิมพ์ และได้รับรางวัลชมเชยประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากการสังเกตการณ์ในช่วงประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา จะเห็นได้ว่าคຸ່ມวัดบุรพาจะมีกลุ่มช่างทำเทียนพรรษา และชาวบ้านช่วยกันทำ พระภิกษุจะคอยกำกับดูแลอีกทีหนึ่ง

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคຸ່ມวัดบุรพาในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้จากจตุปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด มีภาคเอกชนสนับสนุนบางส่วน แต่ก็ยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้เงินวัดสนับสนุน ส่วนด้านแรงงานนั้นได้มีการจัดโครงการเยือนชุมชนคนทำเทียน และเปิดโอกาสบุคคลทั่วไปทดลองแกะพิมพ์ ที่ทางช่างทำเทียนได้เทพิมพ์มาแล้ว จะสังเกตได้ว่าในช่วงทำเทียนพรรษา จะมีประชาชนบริเวณมาช่วยกันทำทุกวัน รวมทั้งพระภิกษุสามเณรจะประจำอยู่ที่บริเวณจุดทำเทียนพรรษาทุกวัน^{๑๒}

๔.๒.๓ คຸ່ມวัดสุทศนาราม

จากการสัมภาษณ์พบว่า คຸ່ມวัดสุทศนารามนั้นได้มีการจัดทำเทียนพรรษาส่งเข้าประกวดมาตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการจัดการประกวด โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และพระพุทธศาสนา ในยุคแรกทางทายาทียาเห็นพร้องต้องกันว่า ทำเทียนพรรษาถวายวัดโดยชาวบ้านออกมาร่วมแรงร่วมใจกันจัดทำถวายในสมัยก่อน ๑ ต้นตกต้นทุนในการทำประมาณ ๓๐ บาท

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหายาราม, สัมภาษณ์ นางเบญจวรรณ ลานำคำ, ทายิกาวัดป่าใหญ่, สัมภาษณ์ นายอุกฤษฏ์ แสนอุบล, ธุรการกองอำนวยการบริจาค, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูอุบลธรรมวิศิษฐ์, เจ้าอาวาสวัดบุรพา, สัมภาษณ์ นายสมักร เรืองเดช, กรรมการวัดบุรพา, สัมภาษณ์ นายนายสุคม เขาวริตย์ ช่างทำเทียนพรรษาวัดบุรพา, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

เมื่อทำเสร็จแล้วแห่ตามสถานที่ประกวดแล้วก็นำถวายวัด และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดสุทัศนารามในยุคปัจจุบันได้จัดทำเทียนเข้าพรรษาส่งเข้าประกวดต้นเทียนพรรษานาขนาดเล็ก ประเภทแกะสลัก และได้รับรองชนะเลิศอันดับหนึ่งประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดสุทัศนารามในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้มาจาก จตุปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด มีภาคเอกชนสนับสนุนได้แก่ห้างร้านรอบๆ บริเวณวัด โดยส่วนมากจะรู้จักกันเป็นส่วนตัวกับท่านเจ้าอาวาส หากบางปีไม่พอก็ออกของรับบริจาค ตามบริเวณคุ้มวัด หากไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้เงินวัดสนับสนุน ด้านแรงงานนั้นคุ้มวัดสุทัศนารามได้จ้างช่างทำเทียนซึ่งมีความผูกพันกับทางวัด โดยหนึ่งในช่างทำเทียนพรรษาบิดาเคยเป็นมัคทายกวัด และจัดทำเทียนพรรษาเรื่อยมาตั้งแต่เด็ก การทำเทียนพรรษาคุ้มวัดสุทัศนารามใช้แรงงานในการทำ ประมาณ ๑๐ คน ใช้ระยะเวลาในการทำประมาณ ๒ เดือน ใช้เทียนแก่นำมาหลอมใหม่ทั้งหมด และซื้อผืนผ้ามาผสมเพื่อให้เทียนเหมาะในการแกะสลัก จากการสังเกตการณ์ในการทำเทียนพรรษาของวัดสุทัศนารามจะดำเนินงานโดยทีมช่าง ส่วนประชาชนจะไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำมากเท่าที่ควร พระเถรหากว่างก็ช่วยกันทำเป็นครั้งคราว^{๑๓}

๔.๒.๔ คุ้มวัดพระธาตุหนองบัว

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุ้มวัดพระธาตุหนองบัวได้มีการส่งเทียนเข้าประกวดเริ่มต้นประมาณปี ๒๕๓๐ โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และพระพุทธศาสนา โดยคุ้มวัดพระธาตุหนองบัวส่งเทียนเข้าประกวดต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ ประเภทแกะสลักตั้งแต่เริ่มต้นโดยมีนายนายวิเชียร ภาติ เป็นช่างใหญ่ในการทำเทียนในยุคแรกของวัดพระธาตุหนองบัวพร้อมทั้งได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย อาจจะเรียกได้ว่าปีใดหากตั้งใจทำโดยส่วนมากคุ้มวัดพระธาตุหนองบัวจะได้รับรางวัลแทบทุกครั้ง ในปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คุ้มวัดพระธาตุหนองบัวได้ส่งเทียนเข้าประกวดโดยในประเภทต้นเทียนพรรษานาขนาดใหญ่ ประเภทแกะสลัก และได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่สอง พร้อมทั้งรางวัลประกวดชุมชนคนทำเทียน งานแห่เทียนพรรษาอุบล ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ อันดับหนึ่ง ซึ่งเป็นรางวัลที่ผู้จัดงานได้ออกเยี่ยมเยียน ชุมชนทำเทียนพรรษาต่างๆ แล้วให้คะแนนตัดสิน

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดพระธาตุหนองบัวในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้มาจากจตุปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด มีภาคเอกชนเช่น วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุบลวิสดู ห้างสรรพสินค้าโลตัส เป็นต้น หากยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้เงินวัดในการสนับสนุน ส่วนด้านแรงงานนั้น เนื่องจากทางคุ้มวัดพระธาตุหนองบัวได้จ้างช่างทำเทียนพรรษา มีหัวหน้าช่างเป็นผู้ควบคุมดูแลในการทำเทียนพรรษาพร้อมลูกมือ ในส่วนของชาวบ้านหากใครมีเวลาว่างก็จะมาช่วยกันทำในส่วนที่จะสามารถช่วยได้ ในการแห่ไปร่วมประกวดนั้น

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูสุทิศโนบล, เจ้าอาวาสวัดสุทัศนาราม, สัมภาษณ์ นายจักกฤษ จิตเสนาะ, ช่างทำเทียนพรรษาวัดสุทัศนาราม, สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วนาชัย, ช่างทำเทียนพรรษาวัดสุทัศนาราม, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

ทางคุ้มวัดพระธาตุหนองบัวจะมีขบวนกลองยาวพร้อมทั้งชาวบ้านรอบบริเวณคุ้มวัดแห่เข้าไปประกวดบริเวณที่จัดงาน^{๑๔}

๔.๒.๕ คุ้มวัดทุ่งศรีเมือง

จากการสัมภาษณ์พบว่า วิธีชีวิตในการตกแต่งต้นเทียนของคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองได้ทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ส่งเข้าประกวดทุกปี โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความผูกพันในชุมชน และพระพุทธศาสนา ได้รับรางวัลในการประกวดมาโดยตลอด โดยมีพระใบฎีกาสาลี ภิภูมโณ เป็นผู้กำกับ ดูแล และเป็นที่ฝีมือ นอกจากนี้ยังมีชาวบ้านในชุมชน และนักเรียนนักศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีความประสงค์อยากจะทำเทียนศิลปะในการทำต้นเทียนก็สามารถเข้าร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมกับวัดก็ได้สถานที่ทำต้นเทียน

ในปัจจุบันคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองทำต้นเทียนพระราชขนาดใหญ่ประเภทติดพิมพ์ส่งเข้าประกวด ได้มีการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำต้นเทียน มีการจัดแสดงนิทรรศการประวัติความเป็นมาของวัดทุ่งศรีเมือง การจัดแสดงนิทรรศการผลงานต้นเทียนประเภทติดพิมพ์ การจัดแสดงนิทรรศการขั้นตอน เครื่องมือในการทำต้นเทียนประเภทติดพิมพ์

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพระราชของคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้มาจากจุดปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด มีภาคเอกชนเช่น บริษัทอิซูซุ ห้างร้านบริเวณคุ้มวัดเป็นต้น หากยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องใช้เงินวัดในการสนับสนุน ส่วนด้านแรงงานนั้นคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองได้มีพระใบฎีกาสาลี ภิภูมโณ เป็นผู้กำกับควบคุมดูแลในการทำเทียนพระราชพร้อมนำพระภิกษุสามเณรลูกวัดช่วยกันทำเทียนเองโดยในปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทางคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองเน้นการมีส่วนร่วมในการทำเทียนมากกว่าการที่จะต้องขอร้องรางวัลในการประกวด จากการสังเกตการณ์ในการทำเทียนพระราชทางคุ้มวัดทุ่งศรีเมืองจะมีผู้เยี่ยมชมพอสมควร มีป้ายนิทรรศการแสดงรายละเอียดในการทำเทียนพระราชประเภทติดพิมพ์ ในส่วนของชาวบ้านหากใครมีเวลาว่างก็จะมาช่วยกันทำในส่วนที่สามารถช่วยได้^{๑๕}

๔.๒.๖ คุ้มวัดมณีวนาราม

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุ้มวัดมณีวนาราม เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองของชาวจังหวัดอุบลราชธานี วิธีชีวิตในการตกแต่งต้นเทียนในยุคแรกประมาณปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ วัดมณีวนารามจัดทำต้นเทียนประเภทเทียนโบราณ และต้นเทียนพระราชประเภทติดพิมพ์ขนาดเล็ก โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ความผูกพันในชุมชน และถ่ายทอดเรื่องราวในพระพุทธศาสนา คุ้มวัดมณีวนารามเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีแห่เทียนพระราชทุกปี และได้รับรางวัลชนะเลิศมาโดยตลอด โดยในยุคแรกมีนายประดับ ก้อนแก้ว ประธานกรรมการวัดมณีวนาราม เป็นผู้กำกับดูแล และอำนวยความสะดวกแก่ทีมงานช่าง วัดมณีวนาราม มีช่างทำเทียนโบราณ และช่างทำ

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระไกรวิชัย ปลายาพโล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธาตุหนองบัว, สัมภาษณ์ นางสุบิน หนูพันธ์, ทาฮิกาวัดพระธาตุหนองบัว, สัมภาษณ์ นายคำภา พูลพันธ์, ทายกวัดพระธาตุหนองบัว, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์จันดี สุจนโท, เลขานุการวัดทุ่งศรีเมือง, สัมภาษณ์ นายสง่า ไพกะเพศ, มัคทายกวัดทุ่งศรีเมือง, สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ มาลีบุตร, มัคทายกวัดทุ่งศรีเมือง, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

เทียนติดพิมพ์ที่มีฝีมือในตกแต่งศิลปะ โดยการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในชุมชน และนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี แต่ก็ฝึกเรียนศิลปะในการทำต้นเทียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมกับวัดได้ สถานที่ทำต้นเทียน ภายในวัดมณีวนาราม

โดยจุดประสงค์ในการทำเทียนพรรษาที่แท้จริงของคุ้มวัดมณีวนารามคือ ต้องการสื่อขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของชาวอุบลราชธานี เรื่องราวในพระพุทธศาสนา และแนวความคิดทางปรัชญาลงในต้นเทียนพรรษาของทางวัด ในสองถึงสามปีหลังจากปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๕ คุ้มวัดมณีวนารามไม่ได้ได้ส่งเทียนเข้าประกวดเนื่องจากทางวัดกำลังทำการก่อสร้าง ใช้งบประมาณเยอะจึงไม่ได้จัดทำต้นเทียนส่งเข้าประกวด แต่ในอนาคตคิดว่าจะทำต้นเทียนพรรษานาถกลางส่งเข้าประกวดหากการก่อสร้างในวัดแล้วเสร็จแล้ว^{๑๖}

๔.๒.๗ คุ้มวัดหลวง

จากการสัมภาษณ์พบว่า แต่เดิมคุ้มวัดหลวงมีประเพณีที่เรียบง่ายคือการถวายเทียนตามประเพณีทางพระพุทธศาสนา แต่ก็เคยส่งเข้าประกวดอยู่ ๑ ปี คือ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมประเพณี ตามนโยบายของทางจังหวัด ในปีนั้นคุ้มวัดหลวงส่งเข้าประกวดต้นเทียนขนาดเล็กประเภทติดพิมพ์ ในการจัดทำครั้งนั้นผมอุปสรรคในการทำมากพอสมควรเนื่องจากความไม่พร้อมในหลายด้าน ทำให้ทางคุ้มวัดหลวงได้จัดส่งเข้าประกวดเพียงปีเดียว แต่จากการสอบถามชาวบ้านบริเวณคุ้มวัดก็อยากให้จัดทำ แต่เนื่องด้วยทางวัดไม่พร้อมจึงไม่ได้มีการส่งเทียนเข้าประกวด แต่อย่างไรก็ตามคุ้มวัดหลวงก็ได้มีส่วนร่วมกับการประเพณีเทียนพรรษา โดยเทียนพรรษาพระราชทาน จะต้องแห่มาลงเรือที่ท่าหน้าคุ้มวัดหลวง แล้วขึ้นที่ท่าหน้าวัดสุปฏิหารามวรวิหาร ก่อนจะแห่เข้าบริเวณทุ่งศรีเมือง จังหวัดอุบลราชธานี^{๑๗}

๔.๒.๘ คุ้มวัดพลแพน

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุ้มวัดพลแพน ตั้งอยู่ที่บ้านแสนตอ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ.๒๔๓๓ ปัจจุบันมีพระครูอดุลธรรมประจักษ์เป็นเจ้าอาวาสวัดแห่งนี้เป็นวัดเล็กๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี แต่มีฝีมือในเชิงช่างทางด้านการทำเทียนพรรษาคุ้มวัดพลแพน โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ผู้ริเริ่มในการทำเทียนพรรษาคือพระนัฐพล ฌทโก จากที่ไม่เคยมีความรู้ทางด้านทำเทียนเลย มีญาติโยมมาปรึกษาเรื่องการทาลวดลายเทียนท่านจึงศึกษาและทดลองริดลายและแกะ ลายด้วยตนเอง จนกระทั่งมีความรู้ความสามารถในการทำเทียนแบบติดพิมพ์ได้อย่างสวยงาม และเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการทำเทียนพรรษามาตลอดหลายปีที่ผ่านมาเทียนพรรษาของคุ้มวัดพลแพนเคยได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับสอง ประเภทติดพิมพ์รุ่นเล็ก รางวัลประเภทศิลปป็นรุ่นใหม่รองชนะเลิศอันดับ ๑ และรางวัลประเภทศิลปป็นรุ่นใหม่ของชุมชน รองชนะเลิศอันดับ ๒ ของทางจังหวัดอุบลราชธานี บางปีมีการจ้างช่างมาทำเทียน แต่ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ทางวัดตกลงใจว่าจะให้การทำเทียนเป็นกิจกรรมที่วัดและผู้คน

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูโกศลวิหิตคุณ, รองเจ้าอาวาสวัดมณีวนาราม, สัมภาษณ์ นางวิไลศักดิ์ ลำกาย, ทายิกาวัดวัดมณีวนาราม, สัมภาษณ์ นายอนุชาติ กินหาลา, ทายิกวัดวัดมณีวนาราม, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระประเวศ ปริบุญโณ, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวง, สัมภาษณ์ นางอุดมลักษณ์ ทิตินทร, ทายิกาวัดหลวง, สัมภาษณ์ นางสมใจ ทองเลิศ, ทายิกาวัดวัดหลวง, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

หลายวัยตั้งแต่ เด็กจนถึงผู้เฒ่าผู้แก่ภายในชุมชนได้มีโอกาสร่วมแรงร่วมใจทำเทียนพรรษาด้วยกัน ถึงแม้ชาวบ้านจะไม่มีประสบการณ์ในการทำเทียนก็จะมีการสอนวิธีทำทางวัดตกแต่งเทียนพรรษาส่งประกวดทุกปีเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับทางจังหวัด แต่จุดประสงค์ที่แท้จริงคือเพื่อให้การทำเทียนพรรษาเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างบ้านและชุมชนเข้าหากันทางวัดเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถมีส่วนร่วมในการทำเทียนพรรษาที่วัดพลแพนได้เช่นเดียวกัน

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดคุ้มวัดพลแพนในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ – ๑๕๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้มาจากจุดปัจจัยที่ทางเทศบาลสนับสนุน จากตู้บริจาคของทางวัด ภาคเอกชนได้แก่บริษัทห้างร้านรอบๆ บริเวณวัดที่ถวายจุดปัจจัยช่วยเหลือ ในส่วนของชาวบ้านหากใครมีเวลาว่างก็จะมาช่วยกันทำในส่วนที่จะสามารถช่วยได้^{๑๘}

๔.๒.๙ คุ้มวัดปทุมมาลัย

จากการสัมภาษณ์พบว่า คุ้มวัดประทุมมาลัยได้จัดทำเทียนพรรษาส่งเข้าประกวดในเริ่มแรกเป็นประเภทแกะสลัก ขนาดเล็ก และได้ส่งเข้าประกวดในประเภทแกะสลักทุกปี โดยจุดประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี การทำเทียนพรรษาของวัดประทุมมาลัย หากปีใดภารกิจทางวัดไม่เยอะเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๕ พระครูปทุม พัฒนกร จะเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำเทียนพรรษาส่งเข้าประกวดด้วยตนเอง พาพระภิกษุสามเณรและชาวบ้านลงมือทำด้วยตนเองเนื่องจากท่านเป็นผู้มีความรู้ในการทำเทียนพรรษาเป็นอย่างดี หากปีใดภารกิจเยอะก็จะจ้างช่างในการทำเทียนพรรษาเข้าประกวด ในปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เนื่องจากไม่มีประเภทเทียนพรรษานขนาดเล็ก คุ้มวัดปทุมมาลัยได้ส่งเทียนเข้าประกวดโดยในประเภทต้นเทียนพรรษานขนาดกลางประเภทแกะสลัก

งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดคุ้มวัดปทุมมาลัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เบ็ดเสร็จแล้วจะใช้งบประมาณประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ – ๑๕๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่มาของรายได้นั้นก็จะได้มาจากจุดปัจจัย ที่มาจากตู้บริจาคของทางวัด ส่วนราชการได้แก่โรงเรียนอุบลวิทยาคม ให้จุดปัจจัยช่วยเหลือพร้อมทั้งเรื่องขบวนแห่ ภาคเอกชนได้แก่บริษัทห้างร้านรอบๆ บริเวณวัดที่ถวายจุดปัจจัยช่วยเหลือ ในส่วนของชาวบ้านหากใครมีเวลาว่างก็จะมาช่วยกันทำในส่วนที่จะสามารถช่วยได้^{๑๙}

๔.๒.๑๐ คุ้มวัดศรีแสงทอง

จากการสัมภาษณ์พบว่า แต่เดิมคุ้มวัดศรีแสงทอง ได้จัดทำต้นเทียนเข้าพรรษาส่งเข้าประกวดโดยตลอด โดยทำต้นเทียนขนาดเล็ก ประเภทติดพิมพ์ และตั้งแต่มีประเภทเทียนโบราณก็ได้ส่งเทียนโบราณเข้าประกวดและได้รับรางวัล รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ประเภทต้นเทียนโบราณประจำปี พ.ศ.๒๕๕๐ โดยจุดประสงค์ในการทำเทียนพรรษาของคุ้มวัดศรีแสงทอง เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ในการทำเทียนพรรษาคู่คุ้มวัดศรีแสงทอง มีพระอาจารย์ณรงค์ชัย

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระณัฐพล ฉนทโก, พระผู้ดูแลในการทำเทียนพรรษาวัดพลแพน, สัมภาษณ์ นางศรีไพ ทาสมบุญ, ทายิกาวัดพลแพน, สัมภาษณ์ นายเจริญ ภายสิทธิ์, ทายกวัดวัดพลแพน, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระมหาจ้านง ญาณวีโร, รองเจ้าอาวาสวัดปทุมมาลัย, สัมภาษณ์ นายแสง แก้วลา, ทายกวัดปทุมมาลัย, สัมภาษณ์ นายวีระพงษ์ สารสิทธิ์, ทายกวัดปทุมมาลัย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

ฐิตญาณ เป็นผู้กำกับดูแลในการทำเทียนพรรษาในทุกขั้นตอน ซึ่งถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำเทียนพรรษา มีรางวัลการันตีทางศิลปะมากมาย แต่ใน ๔ ปีหลังนับจาก ปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๕ คຸ້ມວັດศรีแสงทองไม่ได้ส่งเทียนเข้าประกวดเนื่องจากทางวัดกำลังก่อสร้างศาลาหลังใหญ่ซึ่งใช้งบประมาณในการก่อสร้างจำนวนมาก และใช้เวลาในการก่อสร้างนาน ทำให้ไม่มีเวลาในการทำเทียนพรรษาส่งเทียนเข้าประกวด^{๒๐}

สรุปแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของแต่ละคຸ້ມວັດโดยรวมมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และถ่ายทอดเรื่องราวในพระพุทธศาสนา มีแนวทางในการอนุรักษ์คือ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในการประกวดเทียนพรรษตามนโยบาย และหลักเกณฑ์การประกวดเทียนพรรษาของทางจังหวัดกำหนด พยายามดึงประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี ทางงบประมาณสนับสนุนทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชนในการทำเทียนพรรษาส่งเข้าประกวด แต่ในการดำเนินงานพบปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาในหลายด้าน ซึ่งจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

๔.๓ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດ

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธจังหวัดอุบลราชธานีของแต่ละคຸ້ມວັດพบปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของแต่ละคຸ້ມວັດ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คຸ້ມວັດ ซึ่งมีความแตกต่างกันในรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ คຸ້ມວັດมหานาราม

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດมหานาราม

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐ และภาคเอกชนไม่เพียงพอเนื่องจากการทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่ใช้งบประมาณจำนวนมาก

๒. ทางวัดไม่มีงบประมาณ

๓. ช่างที่ทำเทียนพรรษาค่าตัวแพง รับงานหลายที่ ทำให้การเก็บรายละเอียดเล็กๆน้อยๆ ในการทำต้นเทียนพรรษาไม่เต็มที่

๔. ไม่มีโรงเก็บเทียนพรรษาหลังจากที่ส่งเข้าประกวดแล้ว

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດมหานาราม

๑. อยากให้ภาครัฐสนับสนุนเงินมากขึ้นในการทำต้นเทียนพรรษา ให้เหมาะสมกับต้นทุนที่แท้จริงในการทำเทียนพรรษา

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระณรงค์ไชย ฐิตญาณ, รองเจ้าอาวาสวัดศรีแสงทอง, สัมภาษณ์ นางมน ทวีวัฒน์, ทายิกา วัดศรีแสงทอง, สัมภาษณ์ นางหนูสิน เพชรโพธิ์, ทายิกา วัดศรีแสงทอง, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

๒. อยากให้แต่ละอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี มีการอนุรักษ์โดยการส่งเทียนเข้าประกวดอย่างน้อยอำเภอละ ๑ ต้น^{๒๑}

๔.๓.๒ คຸ້ມວັດບຸຣພາ

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດບຸຣພາ

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐ และภาคเอกชนไม่เพียงพอ เนื่องจากการทำต้นเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์ขนาดใหญ่ใช้งบประมาณจำนวนมาก จำเป็นต้องนำเงินส่วนกลางของทางวัดสนับสนุนเพิ่ม

๒. ขาดในการทำเทียนพรรษาหายากเนื่องจากรับงานหลายที่

๓. ต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ทุกปี วัสดุอุปกรณ์ปัจจุบันราคาสูง

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດບຸຣພາ

๑. อยากภาครัฐและภาคเอกชนให้เงินสนับสนุนมากขึ้น เหมาะสมกับต้นทุนที่แท้จริงในการทำเทียนพรรษา

๒. ในการตัดสินของทางกรรมการอยากให้เป็นไปอย่างโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะหากการตัดสินไม่เป็นธรรมแล้ว กลุ่มคนที่ตั้งใจทำก็จะหมดกำลังใจ

๓. กรรมการที่ใช้ในการตัดสินควรเปลี่ยนทุกปี

๔. ไม่ควรให้มีอิทธิพลทางด้านการเมือง หรือ ผลประโยชน์เข้ามาวุ่นวายในการประกวดเทียนพรรษา^{๒๒}

๔.๓.๓ คຸ້ມວັດສຸທັດສະນາຣາມ

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດສຸທັດສະນາຣາມ

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ

๒. ขาดในการทำเทียนพรรษาหายากเนื่องจากรับงานหลายที่

๓. กฎกติกาในการแข่งขันบางที่ไม่เอื้ออำนวยในการขอทุนสนับสนุน

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມວັດສຸທັດສະນາຣາມ

๑. อยากภาครัฐและภาคเอกชนให้เงินสนับสนุนมากขึ้น

๒. หากยังเป็นอยู่ในลักษณะปัจจุบันนี้ ขาดทำเทียนจะหายหมดเนื่องจากรับงานที่อื่นได้รายได้ที่ดีกว่า ดังนั้นทุกภาคส่วนต้องช่วยกันมากขึ้นในยุคปัจจุบัน^{๒๓}

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม, สัมภาษณ์ นางเบญจวรรณ ลานาคำ, ทายิกาวัดป่าใหญ่, สัมภาษณ์ นายอุกฤษฏ์ แสนอุบล, ธุรการกองอำนวยการบริจาค, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูอุบลธรรมวิศิษฐ์, เจ้าอาวาสวัดบวรพา, สัมภาษณ์ นายสมศรี เรืองเดช, กรรมการวัดบวรพา, สัมภาษณ์ นายนายสุคม เขาวรดิษฐ์, ข่างทำเทียนพรรษาวัดบวรพา, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระครูสุทัตโนบล, เจ้าอาวาสวัดสุทัศนาราม, สัมภาษณ์ นายจกฤษ จิตเสนาะ, ข่างทำเทียนพรรษาวัดสุทัศนาราม, สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ วนาชัย, ข่างทำเทียนพรรษาวัดสุทัศนาราม, ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.

๔.๓.๔ คຸ້มวัดพระธาตุหนองบัว

ปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดพระธาตุหนองบัว

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ
๒. ช่างในการทำเทียนพรรษาหายากเนื่องจากรับงานหลายที่
๓. ต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ทุกปี วัสดุอุปกรณ์ปัจจุบันราคาสูง

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดพระธาตุหนองบัว

๑. อยากรัฐและภาคเอกชนให้เงินสนับสนุนมากขึ้น
๒. อยากรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ตรงจุด^{๒๔}

๔.๓.๕ คຸ້มวัดทุ่งศรีเมือง

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดทุ่งศรีเมือง

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ

๒. บุคลากรในการทำเทียนพรรษาใช้พระภิกษุสามเณรประจำวัดทุ่งศรีเมือง ในการทำบางครั้งความไม่ชำนาญทำให้เกิดปัญหา

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดทุ่งศรีเมือง

๑. อยากรัฐและภาคเอกชนให้เงินสนับสนุนมากขึ้น
๒. หากไม่ช่วยกันทุกฝ่ายประเพณีนี้จะหายไปจะเหลือเฉพาะวัดที่มีกำลังหรือวัดใหญ่

เท่าเท่านั้น^{๒๕}

๔.๓.๖ คຸ້มวัดมณีวนาราม

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดมณีวนาราม

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ จำต้องนำเงินส่วนกลางของทางวัดสนับสนุนเพิ่ม

๒. ช่างในการทำเทียนพรรษาหายากเนื่องจากรับงานหลายที่
๓. ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน

๔. เนื่องจากวัดกำลังก่อสร้างภารกิจการในวัดเยอะ ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำต้นเทียนเข้าพรรษา

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดมณีวนาราม

๑. ต้นเทียนพรรษาไม่ว่าจะต้นใหญ่หรือต้นเล็กควรใส่แนวคิดทางจริยธรรมในการดำเนินชีวิต แนวคิดความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย อย่าทำอะไรเพื่อการแข่งขันอย่างเดียว

๒. อยากรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเหมือนแต่ก่อน เนื่องจากการลงมือทำด้วยตนเองพร้อมทั้งตั้งใจทำจะมีคุณค่าทางจิตใจและตรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา

๓. ปัจจุบันเป็นวัตถุนิยมมากเกินไปจนบางที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน^{๒๖}

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระไกรวิชัย ปญญาพโล, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธาตุหนองบัว, สัมภาษณ์ นางสุบิน ทนุพันธ์, ทายกาวัดพระธาตุหนองบัว, สัมภาษณ์ นายคำภา พูลพันธ์, ทายกาวัดพระธาตุหนองบัว, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์จันดี สุนโท, เลขานุการวัดทุ่งศรีเมือง, สัมภาษณ์ นายสง่า ไชยะเทศ, มัคทายกวัดทุ่งศรีเมือง, สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ มาลีบุตร, มัคทายกวัดทุ่งศรีเมือง, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

๔.๓.๗ คຸ້ມวัดหลวง

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดหลวง

๑. ขาดบุคลากรที่จะจัดทำเทียนพรรษาเข้าประกวด
๒. งบประมาณในการจัดทำไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดหลวง

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนให้เพียงพอ
๒. อยากให้ประเพณีพัฒนาไปควบคู่กับหลักการที่แท้จริงทางพระพุทธศาสนา^{๒๗}

๔.๓.๘ คຸ້มวัดพลแพน

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดพลแพน

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ จำต้องนำเงินส่วนกลางของทางวัดสนับสนุนเพิ่ม
๒. บุคลากรในการจัดทำเทียนพรรษาอาจไม่ชำนาญงานทำให้เก็บรายละเอียดได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดพลแพน

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนให้เพียงพอ
๒. อยากให้ประเพณีพัฒนาไปควบคู่กับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน^{๒๘}

๔.๓.๙ คຸ້มวัดปทุมมาลัย

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดปทุมมาลัย

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ จำต้องนำเงินส่วนกลางของทางวัดสนับสนุนเพิ่ม
 ๒. วัสดุอุปกรณ์ราคาแพง
- ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້มวัดปทุมมาลัย
๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนให้เพียงพอ
 ๒. อยากให้ประเพณีพัฒนาไปควบคู่กับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และทุกภาคส่วนในจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อให้ประเพณีนี้อยู่คู่กับชาวอุบลตลอดไป^{๒๙}

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระครูโกศลวิহারคุณ, รองเจ้าอาวาสวัดมณีวนาราม, สัมภาษณ์ นางวิไลศักดิ์ ลำภาย, ทายิกา วัดวัดมณีวนาราม, สัมภาษณ์ นายอนุชาติ กินทาลา, ทายก วัดวัดมณีวนาราม, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระประเวศ ปริบุญโณ, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวง, สัมภาษณ์ นางอุดมลักษณ์ ทิตินทร, ทายิกา วัดหลวง, สัมภาษณ์ นางสมใจ ทองเลิศ, ทายิกา วัดวัดหลวง, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระณัฐพล อนุทโก, พระผู้ดูแลในการทำเทียนพรรษาวัดพลแพน, สัมภาษณ์ นางศรีไพ ทาสมบูรณ์, ทายิกา วัดพลแพน, สัมภาษณ์ นายเจริญ ภายสิทธิ์, ทายก วัดวัดพลแพน, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระมหาจาง ญาณวิโร, รองเจ้าอาวาสวัดปทุมมาลัย, สัมภาษณ์ นายแสง แก้วลา, ทายก วัดปทุมมาลัย, สัมภาษณ์ นายวีระพงษ์ สารสิทธิ์, ทายก วัดปทุมมาลัย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

๔.๓.๑๐ คຸ້ມวัดศรีแสงทอง

ปัญหาและอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມวัดศรีแสงทอง

๑. เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐและภาคเอกชนไม่เพียงพอ จำต้องนำเงินส่วนกลางของทางวัดสนับสนุนเพิ่ม

๒. เนื่องจากวัดกำลังก่อสร้างภารกิจในวัดเยอะ ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำต้นเทียนเข้าพรรษา

ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของคຸ້ມวัดศรีแสงทอง

๑. อยากให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมมากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๒. อยากให้ประเพณีอยู่กับชาวจังหวัดอุบลราชธานีตลอดไป^{๓๐}

สรุปปัญหา และอุปสรรคในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของแต่ละคຸ້ມวัด จากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเรียงลำดับปัญหา และอุปสรรค จากมากที่สุดไปหาน้อยสุดดังนี้

๑. ด้านงบประมาณได้แก่ เงินสนับสนุนจากทางภาครัฐ และภาคเอกชนไม่เพียงพอ เนื่องจากในการจัดทำแต่ละครั้งใช้งบประมาณในการทำสูง ทางวัดจำเป็นต้องหางบประมาณเพิ่มมาใช้ในการทำเทียนพรรษา นับเป็นความลำบากของแต่ละคຸ້ມวัดอย่างยิ่ง

๒. ด้านบุคลากรได้แก่ ขาดบุคลากรในการทำเทียนพรรษา หากคຸ້ມวัดใดจ้างช่างในการทำเทียนพรรษาจะพบอุปสรรค และปัญหาคือ ช่างทำเทียนพรรษาหายาก เนื่องจากรับงานหลายที่ค่าจ้างสูง หากคຸ້ມวัดใดทำเทียนพรรษาด้วยตนเองใช้พระภิกษุสามเณร และประชาชนบริเวณคຸ້ມวัดจะพบอุปสรรค และปัญหาคือ ในการทำบางครั้งความไม่ชำนาญงานทำให้เกิดปัญหาเก็บรายละเอียดได้ไม่ดีเท่าที่ควร

๓. ด้านวัตถุดิบได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ราคาแพง ต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ทุกปี

๔. ด้านเวลาได้แก่ หากคຸ້ມวัดใดกำลังก่อสร้างภารกิจในวัดเยอะ ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำต้นเทียนเข้าพรรษา

๕. ด้านกฎกติกาได้แก่ กฎกติกาในการแข่งขันบางที่ไม่เอื้ออำนวยในการขอทุนสนับสนุนการตัดสินของคณะกรรมการบางครั้งค้านสายตา เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง

๖. ด้านการดูแลรักษาได้แก่ ไม่มีโรงเก็บเทียนพรรษาหลังจากที่ส่งเข้าประกวดแล้ว

สรุปข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา โดยผู้วิจัยเรียงลำดับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากมากที่สุดไปหาน้อยสุดดังนี้

๑. ด้านงบประมาณได้แก่ อยากให้ภาครัฐ และภาคเอกชนสนับสนุนเงินมากขึ้นในการทำต้นเทียนพรรษา ให้เหมาะสมกับต้นทุนที่แท้จริงในการทำเทียนพรรษา

๒. ด้านบุคลากรได้แก่ ในส่วนของช่างทำเทียนพรรษา ควรมีหน่วยงานสอนในเรื่องการทำเทียนพรรษาโดยตรง หากยังเป็นอยู่ในลักษณะปัจจุบันนี้ ช่างทำเทียนพรรษาจะหายหมดเนื่องจากรับงานที่อื่นได้รายได้ดีกว่า ดังนั้นทุกภาคส่วนต้องช่วยกันมากขึ้น

ในส่วนภาคประชาชนอยากให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมมากขึ้น อยากให้ประเพณีพัฒนาไปควบคู่กับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เนื่องจากการมีส่วนร่วมด้วยตนเองไม่ว่าด้านใด พร้อมทั้ง

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระณรงค์ไชย จิตญาโณ, รองเจ้าอาวาสวัดศรีแสงทอง, สัมภาษณ์ นางมน ทวีวัฒน์, ทายิกาวัดศรีแสงทอง, สัมภาษณ์ นางหนูสิน เพชรโพธิ์, ทายิกาวัดศรีแสงทอง, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

ตั้งใจทำจะมีคุณค่าทางจิตใจ และตรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา หากไม่ช่วยกันทุกฝ่ายประเพณีนี้จะหายไป จะเหลือเฉพาะวัดที่มีกำลังหรือวัดใหญ่เท่านั้น ต้องช่วยกันอนุรักษ์เพื่อให้ประเพณีนี้อยู่กับชาวอุบลตลอดไป

๓. ด้านพระพุทธศาสนาได้แก่ ตันเทียนพรรษาไม่ว่าจะต้นใหญ่หรือต้นเล็กควรใส่แนวคิดทางจริยธรรมในการดำเนินชีวิต แนวคิดความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายตามหลักวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นอย่าทำอะไรเพื่อการแข่งขันอย่างเดียว อยากให้ประเพณีพัฒนาไปควบคู่กับหลักการที่แท้จริงทางพระพุทธศาสนาสืบไป

๔. ด้านกฎกติกาได้แก่ ในการตัดสินของทางกรรมการอยากให้เป็นไปอย่างโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม เพราะหากการตัดสินไม่เป็นธรรมแล้ว กลุ่มคนที่ตั้งใจทำก็จะหมดกำลังใจ กรรมการที่ใช้ในการตัดสินควรเปลี่ยนทุกปี ไม่ควรให้มีอิทธิพลทางด้านการเมือง หรือ ผลประโยชน์เข้ามาวุ่นวายในการประกวดเทียนพรรษา

๕. ด้านประชาสัมพันธ์ได้แก่ อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ตรงจุดทั่วทั้งจังหวัด อยากให้แต่ละอำเภอมีการอนุรักษ์โดยการส่งเทียนเข้าประกวดอย่างน้อยอำเภอละ ๑ ต้น

๔.๔ บทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕

ในส่วนของบทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดในการมีส่วนร่วม ในการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ของแต่ละหน่วยงานเนื่องจากการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประเพณีในระดับจังหวัด ไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าของเพียงแต่ผู้เดียว จะเป็นในลักษณะของคณะกรรมการร่วมจากหลายฝ่ายเป็นคณะกรรมการจัดงาน โดยจัดแบ่งการตามประกาศจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเพื่อความถูกต้องเรียบร้อยในการดำเนินงาน ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงเลือกหน่วยงานของภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เพื่อยกมาเป็นตัวอย่างในงานวิจัยดังนี้

๔.๔.๑ ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี

ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานีได้แก่หน่วยงานฝ่ายปกครองที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี อาทิ ปลัดจังหวัด สำนักงานจังหวัด ปกครองจังหวัด เสมียนตราจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ฯลฯ เป็นต้น ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานีนับเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการบริหารจัดการต้นทุนธรรมชาติ เศรษฐกิจสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่องานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีมากที่สุด เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานทั้งหมดนั่นเอง นับตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาในแต่ละปี การกำหนดหลักเกณฑ์การประกวดขบวนแห่เทียนพรรษา ฯลฯ เป็นต้น

ศาลากลางจังหวัดนับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานแห่เทียนพรรษาเนื่องจากรองผู้ว่าราชการจังหวัดมีการควบคุมดูแลคณะกรรมการในฐานะประธานคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ซึ่งครอบคลุมฝ่ายที่มีความสำคัญต่อการจัดงานทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น กรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการ

ฝ่ายอำนวยการ คณะกรรมการฝ่ายพิธีเปิดงาน คณะกรรมการฝ่ายรับเทียนพรรษาพระราชทาน คณะกรรมการฝ่ายอัญเชิญเทียนพรรษาและผ้าอาบน้ำฝนพระราชทานทางชลมารค และพิธีสมโภชน์ คณะกรรมการจัดหารายได้และสิทธิประโยชน์ คณะกรรมการฝ่ายประสานงานคุ้มวัดจัดขบวนแห่เทียนพรรษา เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของศาลากลางจังหวัดต่อการจัดงานแห่เทียนพรรษาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานฝ่ายปกครองของจังหวัดอุบลราชธานีทั้งระดับจังหวัดและอำเภอเข้าไปมีส่วนเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆอีกด้วย อาทิ ฝ่ายบรรเทาทุกข์และปฏิคม ฝ่ายสื่อสาร ฝ่ายบริการนักท่องเที่ยว ฝ่ายจัดแสดงแสงสีเสียงอีกด้วย^{๓๑}

๔.๔.๒ เทศบาลนครอุบลราชธานี

บทบาทที่ของเทศบาลนครอุบลราชธานีคือการปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ (๘) ตามกฎหมายที่บัญญัติหน้าที่ของเทศบาลคือมีหน้าที่ในด้านการบำรุงศิลปจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น^{๓๒} และสำคัญที่สุดของเทศบาลนครอุบลราชธานีในการจัดงานแห่เทียนพรรษาก็คือการรับผิดชอบเกี่ยวกับการติดต่อคุ้มวัดเพื่อส่งเทียนพรรษาเข้าประกวดตลอดจนการจัดขบวนแห่เทียนพรรษาทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการดูแลรับผิดชอบพิธีเปิดงาน การจัดหาสถานที่ตั้งเทียนพรรษาและจัดสร้างอัฐจันทร์ การติดต่อให้สถาบันการศึกษาตลอดจนหน่วยงานหรือกลุ่มชาวบ้านร่วมจัดขบวนแห่เทียนพรรษา กระทั่งการจำหน่ายบัตรชมขบวนแห่เทียนพรรษาซึ่งในแต่ละปีเทศบาลนครอุบลราชธานีจะต้องจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่ง ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๕ นางรจนา กลัปตินันท์ นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี เปิดเผยว่า ตามที่เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาชนชาวจังหวัดอุบลราชธานี กำหนดจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้ชื่องาน "๑๑๑ ปี ลือเลื่อง ส่องเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบล" เพื่อ รำลึกในโอกาสครบรอบ ๑๑๑ ปี นับจากที่กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ ได้ดำริให้มีการแห่ขบวนเทียนพรรษารอบเมืองเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๕ สำหรับปีนี้ กำหนดจัดงานระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม – ๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕ โดยมีกิจกรรมน่าสนใจต่างๆ มากมาย อาทิ กิจกรรมเยือนชุมชนคนทำเทียน ชุมการแกะสลักประติมากรรมเทียนนานาชาติโดยศิลปิน ๙ ประเทศ ในวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ชมความงดงามและยิ่งใหญ่ของพิธีอัญเชิญเทียนพรรษาพระราชทานและผ้าอาบน้ำฝนพระราชทานทางชลมารค การแสดงแสงเสียง ขบวนแห่เทียนภาคกลางคืน ในวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕ เวลา ๐๘.๓๐ น. พบขบวนแห่เทียนพรรษา ที่วัดระสวยงามตระการตา

สำหรับเทศบาลนครอุบลราชธานีได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำต้นเทียนให้กับคุ้มวัด และขบวนแห่ให้กับสถานศึกษาและชุมชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี ดังนี้ สนับสนุนการจัดทำต้นเทียนพรรษาขนาดใหญ่ต้นละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐ ต้น ต้นเทียนพรรษาขนาดเล็กต้นละ ๗๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒ ต้น ต้นเทียนโบราณ ต้นละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ ต้นและสนับสนุนขบวนแห่ ขบวนละ ๓๐,๐๐๐ บาทจำนวน ๑๖ ขบวน รวมเป็นเงินสนับสนุน ๒,๓๔๐,๐๐๐

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายวิชัย ดวงแก้ว, เจ้าพนักงานปกครองชำนาญ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๓๒} บวรณ บัญสิทธิ์, “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑), หน้า ๖๒.

บาท และนอกจากนี้เทศบาลนครอุบลราชธานีได้จัดประดับตกแต่งเมืองเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว พร้อมจัดกิจกรรมถนนสายเทียน เพื่อส่งเสริมงานเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในระหว่างวันที่ ๒๘ กรกฎาคม – ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ณ บริเวณลานด้านหน้าศาลหลักเมือง ซึ่งมีกิจกรรมมากมาย อาทิ วิถีธรรมแสดงธรรมะ วิถีชาวบ้าน สาธิตการ ปั่นหม้อ ปั่นเตา สาธิตการสาวไหม ตำฮูก การแสดง หมอลำ ดนตรีไทยลิเก หนังประโมทัย วิถีเทียน ชมการจัดต้นดอกผึ้ง การแกะสลักเทียน ต้นเทียน พุทธชัยันต์ และภาพถ่ายเทียนพรรษา และแหล่งท่องเที่ยว (ชั่วโมงเดียวเที่ยวทั่วอุบล)^{๓๓}

นอกจากนี้เทศบาลนครอุบลราชธานียังมีส่วนร่วมในการดำเนินงานฝ่ายต่างๆในฐานะ กรรมการจัดงาน อาทิ ฝ่ายเลขานุการจัดงาน ฝ่ายรับเทียนพรรษาพระราชทาน ฝ่ายจัดหารายได้และ สิทธิประโยชน์ ฝ่ายจัดตั้งสถานที่ตั้งต้นเทียนและอัมพจันทร์ ฝ่ายจัดสถานที่พิธีเปิด ฝ่ายจัดขบวนแห่ เทียนพรรษา ฝ่ายการเงินและบัญชี เป็นต้น

๔.๔.๓ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒ มีบทบาทที่สำคัญต่อการจัดงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีได้แก่ การประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้จัด โปรแกรมท่องเที่ยวรอบเมืองอุบลราชธานี โดยมีตารางกิจกรรมการท่องเที่ยวงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอุบลราชธานีประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ๑๑๑ ปี ลือเลื่อง อุ้งเชิงเมืองธรรม จามล้าเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม – ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนี้^{๓๔}

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	หน่วยงานประสานงาน
๑ ก.ค. - ๑ ส.ค. ๕๕	๐๖.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.	- นิทรรศการภาพถ่าย “อุปงาม ยามเทียน” ครั้งที่ ๔	- สนามบินนานาชาติ อุบลราชธานี	คุณสมชาติ ๐๘-๑๒๖๖- ๐๘๑๑ (www.guideubon.com)

^{๓๓} เทศบาลนครอุบลราชธานีสนับสนุนเทียนพรรษา. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : http://guideubon.com/news/view.php?t=115&s_id=3105&d_id=3105 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

^{๓๔} ตารางกิจกรรมประเพณีแห่เทียนพรรษา. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : http://www.tatubon.org/tatubon/view.php?t=18&s_id=103&d_id=103 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	หน่วยงานประสานงาน
๑๘ – ๓๑ ก.ค. ๕๕	๑๓.๐๐ – ๒๑.๐๐ น.	- กิจกรรมเยือนชุมชน คนทำเทียน ชมวิถีวัฒนธรรมใน การตกแต่งต้นเทียน	- วัดศรีประดู่, วัด บูรพา, วัดทุ่งศรีเมือง, วัดมหาวนาราม, วัด ท่าวังหิน, วัดหนอง ปลาปาก, วัดพระธาตุ หนองบัว, วัดศรีอุบล	ททท.อุบลราชธานี ๐- ๔๕๒๔-๓๗๗๐
๑๘ ก.ค. ๕๕	๑๓.๐๐ น.	- พิธีเปิดงาน “กิจกรรมเยือนชุมชน คนทำเทียน”	รัตนาราม, วัดแจ้ง, วัดผาสุกราม, วัด ไชยมงคล	
๒๒ ก.ค. ๕๕	๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐ น.	- พิธีเปิดงาน ประติมากรรมเทียน นานาชาติ ครั้งที่ ๗	- หน้าวัดศรีอุบล รัตนาราม	ททท.อุบลราชธานี ๐- ๔๕๒๔-๓๗๗๐
๒๐ ก.ค. – ๕ ส.ค. ๕๕	๑๐.๐๐ น. เป็น ต้นไป	- ชมการแกะสลัก ประติมากรรมเทียน นานาชาติโดย ศิลปิน ๙ ชาติ (ยูเครน, ญี่ปุ่น, เนปาล, ไต้หวัน, ตุรกี, โรมาเนีย, เยอรมัน, อาเจนตินา, ไทย)	- พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติอุบลราชธานี	ททท.อุบลราชธานี ๐- ๔๕๒๔-๓๗๐๐
๒๘ ก.ค. – ๓ ส.ค. ๕๕	๐๙.๐๐ – ๑๙.๐๐ น.	- ถนนสายเทียน สาธิตการแกะสลัก ติดพิมพ์ / นิทรรศการภาพถ่าย	- ศาลหลักเมือง ทุ่ง ศรีเมือง	- เทศบาลนคร อุบลราชธานี
๒๘ ก.ค. – ๕ ส.ค. ๕๕	๑๐.๐๐ – ๒๒.๐๐ น.	- การสาธิตและ จำหน่ายสินค้าชุมชน (OTOP)	- บริเวณศาลากลาง จังหวัดอุบลราชธานี	- พัฒนาชุมชน
๑ ส.ค. ๕๕	๑๙.๐๐ น. เป็น ต้นไป	- การประกวดสาว งามเทียนพรรษาและ งานพาแลง	- โรงแรมสุนีย์แกรนด์	- นางพัชนี ธนาพรสิน ๐๘-๙๙๓๑-๒๒๒

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	หน่วยงานประสานงาน
๒ ส.ค. ๕๕	๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ๑๗.๐๐น. เป็นต้นไป ๑๙.๓๐ – ๒๐.๓๐ น. ๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐ น. ๒๐.๐๐ – ๒๑.๐๐ น.	- พิธีอัญเชิญเทียน พรรษาพระราชทาน และผ้าอาบ น้ำฝนพระราชทาน ทางชลมารค - โชว์ต้นเทียนทุก ประเภทที่ส่งเข้า ประกวด - การแสดงดนตรีมหา ดุริยางค์ - กิจกรรมมหาเวียน เทียนวันอาสาฬหบูชา - การแสดงประกอบ แสงและเสียง ขบวน แห่เทียน ภาคกลางคืน	- ศาลากลาง, วัด หลวง, วัดสุภนา รามวรวิหาร, ทุ่งศรีเมือง - ถนนรอบโรงเรียน อนุบาลอุบลฯ - ลานเทียนเฉลิมพระ เกียรติทุ่งศรีเมือง - วัดศรีอุบลรัตน าราม - หน้าวัดศรีอุบล รัตนาราม	- อำเภอเมืองอุบลราชธานี ๐๘-๓๘๗๘-๔๐๐๓ - เทศบาลนคร อุบลราชธานี - สฟท.อบ.เขต ๑ - เทศบาลนคร อุบลราชธานี
๓ – ๔ ส.ค. ๕๕	๐๙.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.	- กิจกรรมสาธิตการ ทอผ้าฝ้าย – ผ้าไหม ทำดอกฝ้าย การแสดงทาง วัฒนธรรม	- บ้านคำปุ่น (จำหน่ายบัตรเข้า ชม บัตรละ ๑๐๐ บาท)	- คุณมีชัย แต่สุจริยา ๐๘-๑๘๗๖-๗๗๕๕
๓ ส.ค. ๕๕	๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น. ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ๑๘.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. ๑๙.๐๐ – ๒๐.๐๐ น.	- ชมขบวนแห่เทียน พรรษาประจำปี ๒๕๕๕ - ถวายเทียนพรรษา พระราชทาน - ถวายผ้าอาบน้ำฝน พระราชทาน - พิธีมอบรางวัลต้น เทียนที่ชนะเลิศ ประกวด - การแสดงประกอบ แสงและเสียง ภาค กลางคืน	- หน้าวัดศรีอุบล รัตนาราม, ถนนอุปราชา – ถนน ชยางกูร - วัดศรีอุบลรัตน าราม - หน้าวัดศรีอุบล รัตนาราม	- ชมฟรีทุกที่นั่ง ๐-๔๕๒๔-๔๒๘๕, ๐- ๔๕๒๔-๒๓๒๐

วัน เดือน ปี	เวลา	รายละเอียดกิจกรรม	สถานที่	หน่วยงานประสานงาน
๓ - ๕ ส.ค. ๕๕		- โชว์ต้นเทียนที่ได้รับ รางวัลชนะเลิศทั้ง ประเภท แกะสลักและติด พิมพ์	- หน้าเทศบาลนคร อุบลราชธานี	- เทศบาลนคร อุบลราชธานี

หน้าที่สำคัญของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒ ยังได้แก่การประกวดภาพถ่ายซึ่งเป็นการประกวดภาพที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี ภาพต้นเทียนพรรษาและขบวนแห่เทียนพรรษาอีกด้วย นอกจากนี้บทบาทในการจัดงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒ ยังได้แก่การประชาสัมพันธ์งานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีไปยังการท่องเที่ยวในต่างจังหวัดและต่างประเทศเพื่อเชิญให้มาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีอีกด้วย อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวยังประเทศไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต ๒ ยังได้มีส่วนร่วมในการจัดงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีโดยเป็นคณะกรรมการฝ่ายอื่นๆอีกด้วย อาทิ ฝ่ายเลขานุการ ฝ่ายจัดหารายได้และสิทธิประโยชน์ ฝ่ายจัดแสดงแสงเสียง ฝ่ายจัดทำเอกสารวิชาการอีกด้วย

๔.๔.๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

บทบาทที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีคือการปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ (๗) ตามกฎหมายที่บัญญัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีมีหน้าที่ ทวีบำรุงศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น^{๓๕} ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ร่วมกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอุบลราชธานี กรมทหารราบที่ ๖ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดการแสดง แสง สี เสียง งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี

โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ได้ร่วมสนับสนุนเงินในการจัดงานจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้กับทางจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นงานประเพณีที่ชาวจังหวัดอุบลราชธานีจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมงาน และดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้นตลอดจนเป็นการสนับสนุนให้ชาวจังหวัดอุบลราชธานี ได้อนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษาให้กับอนุชนรุ่นหลังได้ชมกันและเพื่อเป็นการสร้างสีสันให้กับงานพร้อมดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาร่วมงานให้เกิดความประทับใจ และหวนกลับมาเที่ยวอีกในปีต่อไปอย่างต่อเนื่อง

^{๓๕} บวรณ บุญสิงห์, “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี”, หน้า ๖๒.

กิจกรรมองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีได้ทำในประเพณีได้แก่ การจัดทำป้ายไวณิลขนาดใหญ่ เชิญชวนคนมาร่วมงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ๔ มุมเมือง พร้อมทั้งสนับสนุนรถแห่ป้ายเชิญชวนคนมาร่วมงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา^{๓๖}

๔.๔.๕ วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

สภาพวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานีมีบทบาทสำคัญในการจัดงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี บทบาทหน้าที่หลักเนื่องจากเป็นประธานกรรมการด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จึงมีหน้าที่โดยตรงในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เช่น เต็น, โต๊ะ, เก้าอี้, โต๊ะหมู่บูชา เพื่อใช้ในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากทางจังหวัด ประดับตกแต่งสถานที่ให้สวยงามเหมาะสมตามกิจกรรมที่จัด นิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาประกอบพิธีทางศาสนา จัดหาปัจจัย ไทยธรรม สำหรับถวายพระสงฆ์ ที่นิมนต์มาประกอบพิธีทางศาสนา อีกทั้งหน้าที่หนึ่งคือเนื่องจากเป็นกรรมการและเลขานุการฝ่ายรับเทียนพระราชทาน จึงมีหน้าที่ประสานงานในการขอเทียนพระราชทาน ขอพระราชทานผ้าอบน้ำฝน จัดขบวนแห่พระราชทานผ้าอบน้ำฝน จัดเตรียมสถานที่ประดิษฐานเทียนพรรษา และผ้าอบน้ำฝน และดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแห่เทียนหลวงพระราชทานอีกด้วย^{๓๗}

๔.๔.๖ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เนื่องจากเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายพิธีกรในการจัดงาน จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญที่สุดในการจัดหาพิธีกรประจำจุดต่างๆ เช่น บริเวณศาลาจตุรมุข หุ่นศรีเมือง กองอำนวยการพิธีเปิดขบวนแห่เทียนพรรษา กองอำนวยการบริเวณหุ่นศรีเมือง และการแสดง แสง สี เสียง ในเวลากลางคืน และอีกหน้าที่หนึ่งเนื่องจากเป็นกรรมการในฝ่ายประชาสัมพันธ์ จึงมีหน้าที่ออกสปอร์ตทางสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เป็นลูกข่ายในจังหวัดอุบลราชธานี ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเพื่อให้คนมาเที่ยวงาน^{๓๘}

๔.๔.๗ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๒ จังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากเป็นประธานกรรมการฝ่ายระบบไฟฟ้ากำลัง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๒ จังหวัดอุบลราชธานีจึงมีหน้าที่จัดกระแสไฟฟ้าเพื่อให้ความสว่างตลอดงานแห่เทียนพรรษา โดยการติดตั้งเป็นหม้อแปลงไฟฟ้าภายในบริเวณทั้งหมด อีกทั้งยังมีการให้บริการแก้ไขกระแสไฟฟ้าขัดข้องตลอดงานแห่เทียนพรรษาอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีส่วนจัดงานแห่เทียนพรรษาฝ่ายอื่นในการเป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้าน การจัดแสดงแสงเสียง อีกด้วย

๔.๔.๘ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากเป็นประธานกรรมการฝ่ายบรรเทาทุกข์ และปฐมพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานีมีหน้าที่ในการจัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ประจำจุดต่างๆ และประจำกองอำนวยการจัดงาน และจัดหาหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ บุญเนื้อ, ผู้ช่วยบริหารงานทั่วไป, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๓๗} คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลการจัดงานมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, “๑๑๑ ปี สืบเนื่อง สู่เมืองเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ”, รายงานการประเมินผลการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาประจำปี ๒๕๕๕, (สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๕), ภาคผนวก ง หน้าที่ ๖ และหน้าที่ ๒๗.

^{๓๘} เรื่องเดียวกันหน้าที่ ๑๖ และหน้าที่ ๑๙.

และการเจ็บป่วยต่างๆตลอดงาน โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนในเขตอำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ อาทิ โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ โรงพยาบาลกองบิน ๒๑ โรงพยาบาลอุบลรักษ์-ธนบุรี โรงพยาบาลราชเวชอุบลราชธานี และโรงพยาบาลพญาไท อุบลราชธานี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ต้อนรับแขกผู้มีเกียรติอีกด้วย^{๓๙}

๔.๔.๙ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากเป็นประธานกรรมการฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อยและจราจร กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุบลราชธานี ได้สนธิกำลังกับตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ ตำรวจทางหลวง ตำรวจท่องเที่ยว อปพรจังหวัดอุบลราชธานี จึงมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตั้งแต่ก่อนการจัดงานแห่เทียนพรรษา ได้แก่การจัดการกวาดล้างปราบปรามอาชญากรรมก่อนการจัดงานแห่เทียนพรรษา การรักษาความสงบเรียบร้อยตลอดงานแห่เทียนพรรษา รวมถึงการอำนวยความสะดวกด้านการจราจร และที่จอดรถตามบริเวณจุดจอดรถตลอดงาน โดยใช้เจ้าหน้าที่ทั้งหมด ๑๕๒ นาย ผลัดเปลี่ยนกันดูแลทั้งกลางวันและกลางคืน ตามจุดต่างๆ ที่กำหนดในแผนดูแลความสงบเรียบร้อย ตั้งแต่เริ่มงานจนแล้วเสร็จ^{๔๐}

๔.๔.๑๐ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

เนื่องจากอธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นประธานกรรมการฝ่ายจัดแห่เทียนพรรษาพระราชทาน, เทียนโบราณ และขบวนแห่เครื่องยศตามประเพณีโบราณ จึงมีหน้าที่จัดทำขบวนแห่เทียนพรรษาดั้งเดิม และขบวนแห่เครื่องยศตามประเพณีโบราณ ประสานงานการจัดรูปแบบขบวนเทียนพรรษารับเทียนหลวงพระราชทาน ประสานงานคุ้มวัดและปล่อยขบวนแห่เทียนพรรษา ร่วมพิธีเปิดงานแบบประเพณีท้องถิ่น^{๔๑}

นอกจากนี้เนื่องจากเป็นกรรมการฝ่ายกำหนดกิจกรรมเยือนชุมชน ชมวิถีวัฒนธรรมในการตกแต่งต้นเทียนพรรษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อบรมเยาวชนไทยสืบทอดงานประติมากรรมเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ ศูนย์การเรียนรู้เทียนพรรษาศรีประดู่ (ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย จังหวัดอุบลราชธานี) โดยมีครูสมคิด สอนอาจ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี และครูราเชนทร์ จุลทุม และช่างเทียนวิเชียร ภาดี ร่วมเป็นวิทยากรพร้อมสาธิตการทำเทียน โดยมีเยาวชนในเขตจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน ๕๐๐ คน แบ่งเป็นอบรมความรู้ด้านการทำเทียนพรรษาประเภทติดพิมพ์และแกะสลัก ซึ่งการจัดโครงการในครั้งนี้ เพื่อปลูกฝังให้เด็ก และเยาวชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสืบทอดประเพณีอันดีงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่างเทียนพรรษาฝีมือดีของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งนับวันมีจำนวนน้อยลง จึงจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดฝีมือจากรุ่นสู่รุ่น^{๔๒}

^{๓๙} เรื่องเดียวกันหน้า ๒๐-หน้า ๒๑.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ร.ต.ต.รพีพันธ์ วัฒนอมศรี, รองสวป. เมือง อุบลราชธานี, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.

^{๔๑} คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลการจัดงานมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, “๑๑๑ ปี ลือเลื่อง อยู่เอื้องเมืองธรรม งานล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ”, ภาคผนวก ง หน้า ๙.

^{๔๒} มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : http://www.ubu.ac.th/index.php?page=ubu_event&id=4554 [๑๕ธ.ค.๒๕๕๕].

๔.๔.๑๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นประธานกรรมการในฝ่ายประเมินผลการจัดงาน จึงมีส่วนร่วมในการจัดงานแห่เทียนพรรษาโดยทำหน้าที่ประเมินผลการจัดงานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานีในแต่ละปีอย่างครบวงจร ตั้งแต่การสร้างเครื่องมือกำหนดประเด็นคำถาม การจัดทำแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผลข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานียังเป็นคณะกรรมการอีกหลายฝ่าย จึงมีบทบาทหลายหน้าที่ ยกตัวอย่างเนื่องจากเป็นกรรมการฝ่ายกำหนดกิจกรรมเยือนชุมชน ชมวิถีวัฒนธรรมในการตกแต่งต้นเทียนพรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจึงได้จัดโครงการเยือนชุมชนอนุรักษ์วัฒนธรรม ประดิษฐ์ต้นฐานเทียนพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๕ และการจัดนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมขบวนแห่เทียนพรรษา ตามที่คณะกรรมการกำหนดเป็นต้น โดยใช้นิสิตนักศึกษา และคณาจารย์ของสถาบันเป็นบุคลากร สำคัญในการดำเนินงาน^{๔๓}

๔.๔.๑๒ หน่วยงานราชการอื่นๆ

นอกจากหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในฐานะประธานคณะกรรมการจัดงานฝ่ายต่างๆแล้ว ยังมีหน่วยราชการทั้งในระดับระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่นอื่นๆที่มีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการจัดงานแห่เทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามประกาศของจังหวัดอุบลราชธานี แม้ มิใช่เป็นหน่วยงานหลัก แต่ก็มีส่วนสำคัญให้การจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัด อุบลราชธานี ซึ่งประเพณีนี้มีความเกี่ยวข้องในหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้าน ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อทางพระพุทธศาสนา จึงนับเป็นประเพณีระดับจังหวัดโดย แท้จริง

สรุปบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาว พุทธจังหวัดอุบลราชธานี ของหน่วยงานภาครัฐประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นไปตามประกาศจังหวัด อุบลราชธานี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดงานประเพณีแห่เทียนจังหวัดอุบลราชธานีปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นลักษณะคณะกรรมการร่วมจากทุกหน่วยงานของภาครัฐ และภาคเอกชน แต่จะเน้นหนัก ที่ประธานกรรมการในแต่ละฝ่าย คอยติดต่อประสานงาน หากำลังพล และกำกับดูแลในเรื่องนั้น เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดงานที่ทางจังหวัดกำหนดไว้

๔.๕ บทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ของหน่วยงานภาคเอกชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕

เนื่องจากการจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประเพณีใน ระดับจังหวัด ไม่มีหน่วยงานใดเป็นเจ้าของเพียงแต่ผู้เดียว จะเป็นในลักษณะของคณะกรรมการร่วม จากหลายฝ่ายเป็นคณะกรรมการจัดงาน โดยจัดแบ่งการตามประกาศจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องแต่งตั้ง คณะกรรมการการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเพื่อความถูกต้องเรียบร้อยในการดำเนินงาน ดังนั้น

^{๔๓} คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลการจัดงานมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, “๑๑๑ ปี ลือเลื่อง ชู ช้างเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ”, หน้าที่ ๒๔.

ทางผู้วิจัยจึงเลือกหน่วยงานภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา เพื่อยกมาเป็นตัวอย่างในงานวิจัยดังนี้

๔.๕.๑ หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากประธานหอการค้าจังหวัดอุบลเป็นกรรมการฝ่ายอำนวยการ และกรรมการ จัดหารายได้และสิทธิประโยชน์ โดยหน้าที่องค์กรนั้นโดยปกติที่ไม่ใช่ช่วงประเพณีนั้นจะก่อตั้งขึ้นเพื่อ ส่งเสริมการค้าเดินวิสาหกิจ โดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สมาชิกเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า การบริหาร อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการเงิน พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อประโยชน์แก่เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดอุบลราชธานีโดยรวม

เนื่องจากเป็นกรรมการ ๒ ฝ่าย ในส่วนแรกจึงทำหน้าที่เข้าร่วมประชุมในการ กำหนดการจัดงาน พิจารณากำหนดและจัดผังบริเวณงาน ติดตามผลการปฏิบัติงาน ในประเพณีแห่ เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนที่สองจะทำหน้าที่รณรงค์ในการจัดงานแถลงข่าวพร้อม กำหนดหลักเกณฑ์สิทธิประโยชน์ของผู้ที่ให้การสนับสนุน ในงานจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา

๔.๕.๒ สถาบันการศึกษาเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี

สถาบันการศึกษาเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานีเช่นเดียวกับหน่วยงานเอกชนอื่นๆทั้งนี้ มักเป็นคณะกรรมการในฝ่ายที่ต้องใช้กำลังคนเป็นจำนวนมาก อาทิ ฝ่ายรับเทียนพรรษาพระราชทาน เป็นต้น ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๕ มีสถาบันการศึกษาเอกชนทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อุดมศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการในฝ่ายนี้ด้วย ได้แก่ โรงเรียนสมเด็จ โรงเรียนเยวเรศศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี โรงเรียนอาเวมารีอา มหาวิทยาลัยราชธานี มหาวิทยาลัยจัดการและ เทคโนโลยีอีสเทิร์นเป็นต้น ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาเอกชนบางแห่งยังมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการถ่ายทอดสัญญาณภาพ และเสียง ผ่านอินเทอร์เน็ตทำการบรรยายข้อมูลไทยแปลเป็นภาษาอื่นๆ เช่นเยอรมัน จีน และญี่ปุ่น ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญอุบลราชธานี และโรงเรียนอัมฉิยวอุบลราชธานี ๒ อีกด้วย

๔.๕.๓ สื่อมวลชน

สื่อมวลชนซึ่งในจังหวัดอุบลราชธานีทั้งที่เป็นสื่อมวลชนของจังหวัดและของเอกชนที่มีที่มี ศูนย์ข่าวประจำจังหวัดอุบลราชธานี มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การจัดงานแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานีเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๕๕ อาจแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

๑. สถานีวิทยุจังหวัดอุบลราชธานีทั้งระบบ AM และ FM ได้แก่ สถานี วิทยุกระจายเสียง สท. อุบลราชธานี สถานีวิทยุกระจายเสียง วปถ.๖ อุบลราชธานี สถานี วิทยุกระจายเสียง ทภ.๒ FM อุบลราชธานี สถานีวิทยุกระจายเสียง ๑ปณ. อุบลราชธานี สถานี วิทยุกระจายเสียง ทอ.๐๘ อุบลราชธานี สถานีวิทยุกระจายเสียงพิทักษ์สันติราษฎร์ อุบลราชธานี เป็น ต้น

๒. สถานีโทรทัศน์ ได้แก่ ช่อง ๓ อ.ส.ม.ท. ช่อง ๙ อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง ๕ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ สถานีโทรทัศน์TPBS บริษัทโสภณเคเบิลทีวี จำกัด และบริษัทราชธานีเคเบิลทีวี

๓. สิ่งพิมพ์ อาทิ วารสาร หนังสือพิมพ์ทั้งในจังหวัดอุบลราชธานีและส่วนกลางได้แก่ หนังสือพิมพ์ข่าวสด จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์มติชน จ.

อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์คมชัดลึก จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์สยามรัฐ จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์บ้านเมือง จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์แนวหน้า จ.อุบลราชธานี หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ หนังสือพิมพ์ประชาคมติ หนังสือพิมพ์ข่าวชายแดน หนังสือพิมพ์ประทุมมาลัย หนังสือพิมพ์ก้าวหน้า หนังสือพิมพ์คนรุ่นใหม่ภาคอีสาน หนังสือพิมพ์วันใหม่ หนังสือพิมพ์รักอุบล หนังสือพิมพ์ข่าวภูธร หนังสือพิมพ์ประชารัฐ หนังสือพิมพ์เสียงไทย หนังสือพิมพ์บิกนิวส์ หนังสือพิมพ์วารสารหอการค้า หนังสือพิมพ์ชนสยาม หนังสือพิมพ์ข่าวอีสาน

๔.๕.๔ ห้างสรรพสินค้าในจังหวัดอุบลราชธานี

เนื่องจากเป็นคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ จึงมีหน้าที่จัดทำประชาสัมพันธ์งาน แห่เทียนพรรษา ติดป้ายประชาสัมพันธ์ หรือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาใน บริเวณห้างสรรพสินค้า ธรณงค์ให้ประชาชนมาเที่ยวงานแห่เทียนพรรษาของชาวจังหวัดอุบลราชธานี มีรายละเอียดห้างสรรพสินค้าที่เป็นคณะกรรมการดังนี้ ห้างสรรพสินค้ายงสงวน ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน – ยิงยง จำกัด ห้างสรรพสินค้าอุบลพลาซ่า ห้างสรรพสินค้าแม่โคโคโร อุบลราชธานี ห้างสรรพสินค้าบักซี อุบลราชธานี ห้างสรรพสินค้าเทสโก้โลตัส อุบลราชธานี ห้างสรรพสินค้าดีมาร์ท อุบลราชธานี ห้างอุบลวิสด อุบลราชธานี อีกทั้งบางห้างสรรพสินค้ายังได้สนับสนุนจัดปัจจัยเพื่อทำเทียนพรรษาให้กับคุ้มวัดต่างๆ อีกด้วย

๔.๕.๕ หน่วยงานภาคเอกชนอื่นๆ

นอกจากหน่วยงานภาคเอกชนได้ยกตัวอย่างมาแล้ว ยังมีภาคเอกชนในส่วนอื่นๆ ที่เป็น คณะกรรมการตามประกาศของจังหวัดอุบลราชธานี แม้มิใช่เป็นหน่วยงานหลัก แต่ก็ถือว่ามีส่วนสำคัญให้การจัดงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งประเพณีนี้มีความเกี่ยวข้อง ในหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการท่องเที่ยว และด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อทางพระพุทธศาสนา จึงนับเป็นประเพณีระดับจังหวัดโดยแท้จริง^{๔๔}

สรุปบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธจังหวัดอุบลราชธานี ของหน่วยงานภาคเอกชนประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นไปตามประกาศจังหวัดอุบลราชธานี เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดงานประเพณีแห่เทียนจังหวัดอุบลราชธานีปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นลักษณะคณะกรรมการร่วมจากทุกหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนมาก หน่วยงานภาคเอกชนเน้นหนักไปในด้านการติดต่อภาคเอกชนเข้าร่วมในการจัดงานประเพณี ด้านการประชาสัมพันธ์ประเพณี ด้านสนับสนุนงบประมาณบางส่วน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดงานที่ทางจังหวัดกำหนดไว้

^{๔๔} คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลการจัดงานมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, “๑๑๑ ปี ลือเลื่อง ชูธงเมืองธรรม งามล้ำเทียนพรรษา ภูมิปัญญาชาวอุบลฯ”, หน้า ๑ – ๓๔.

๔.๖ สรุป

การอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวพุทธจังหวัดอุบลราชธานี เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วนในระดับจังหวัด เพราะเป็นงานประเพณีระดับจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นคุ้มวัด หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคต่างๆ ที่มีส่วนร่วม

ในส่วนของคุ้มวัดนั้นได้สนับสนุนการการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาอย่างเต็มที่ โดยจัดส่งเทียนเข้าประกวดตามประเภท หรือ หลักเกณฑ์ที่ทางคณะกรรมการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษากำหนด แต่จากการลงพื้นที่ทำการวิจัยพบว่า ในบริบทของแต่ละคุ้มวัดจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน จะสังเกตได้ว่าหากวัดใดประดิษฐ์ฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญที่ชาวอุบลราชธานีนับถือ จะมีประชาชนมากราบไหว้บูชาในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ก่อเกิดรายได้เข้าวัดในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เกิดเศรษฐกิจชุมชนขึ้นในบริเวณวัด ทำให้สถานภาพทางการเงินของวัดอยู่ในระดับที่มั่นคง ตรงกันข้ามหากวัดใดแม้จะประดิษฐ์ฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ในระดับความศรัทธาต่างกัน สถานภาพทางการเงินของวัดจะอยู่ในระดับที่แตกต่างกันลดหย่อนกันลงมา ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเทียนเทียนพรรษาเข้าประกวดของแต่ละคุ้มวัด หากวัดใดมีกำลังมากจะส่งประกวดเทียนพรรษาในประเภทขนาดใหญ่ หากวัดใดกำลังน้อยจะส่งประกวดเทียนพรรษาในประเภทขนาดเล็ก

ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาชาวพุทธจังหวัดอุบลราชธานี พบปัญหาอุปสรรคต่างในการทำเทียนพรรษามากมาย เนื่องจากการทำแต่ละครั้งใช้งบประมาณจำนวนมาก แม้จะมีงบประมาณจากหลายภาคส่วนมาสนับสนุนก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากการทำแต่ละครั้งใช้ทรัพยากรจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องจัดซื้อใหม่ทุกปี ด้านแรงงาน และบุคลากรในการทำเทียนพรรษา หากคุ้มวัดใดกำลังทำการก่อสร้างขนาดใหญ่หรือมีความไม่พร้อมในด้านต่างๆ ก็จะไม่ส่งเทียนพรรษาเข้าประกวด และทางผู้วิจัยคิดว่าหากยังเป็นอยู่ในรูปแบบปัจจุบัน คุ้มวัดที่ส่งเทียนพรรษาเข้าประกวดจะอยู่ได้เฉพาะคุ้มวัดใหญ่ๆ ที่มีสิ่งดึงดูดใจให้พุทธศาสนิกชนมาทำบุญ จึงจะมีต้นทุนมาทำเทียนพรรษาเข้าประกวด ในส่วนของคุ้มวัดเล็กๆ จะค่อยหายไปในอนาคตเนื่องจากไม่มีความพร้อมในหลายด้าน ซึ่งการอนุรักษ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอาจไม่ตรงตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของประเพณี และแนวทางที่แท้จริงตามหลักพุทธศาสนา

ในส่วนของภาครัฐ และภาคเอกชนนั้นได้มีสนับสนุนการการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานีอย่างเต็มที่ จะเห็นได้จากประกาศคำสั่งในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานแห่เทียนเข้าพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มีหน่วยภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เป็นคณะกรรมการในหลายฝ่ายเช่น กรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ คณะกรรมการฝ่ายพิธีเปิดงาน คณะกรรมการฝ่ายรับเทียนพรรษาพระราชทาน คณะกรรมการฝ่ายอัญเชิญเทียนพรรษาและผ้าอาบน้ำฝนพระราชทานทางชลมารค และพิธีสมโภชน์ คณะกรรมการจัดหารายได้และสิทธิประโยชน์ คณะกรรมการฝ่ายประสานงานคุ้มวัดจัดขบวนแห่เทียนพรรษา และกรรมการฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา แต่ละฝ่ายก็ได้ทำกิจกรรมมากมายตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับกำหนด เพื่อให้งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาของชาวจังหวัดอุบลราชธานีลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่ทางคณะกรรมการกำหนด